

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 3 korona.

VEHÉNYEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIREDTÉTEK:

6-hasábos postai sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyilatkozó sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, január 18.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérelők: Kiegyezés és reakció.
A képviselőház ülése.
Egyrőt-másrőt. Irta: Lux Terka.
Iparos és mérnök.
A csatorna-hálózat és a víz-árak.
Az új főrendek üdvözlése.
A csah obstrukció lezserelt.
A járási orvosok lakbérére.
Aradi első takarékpénztár.
A családi vadászkaland újabb bouyodalmai.
A világi Pató Pál.
Aradi katonák mulatsága.
Jank János lemondása.
Krivány János és a tisztviselők vagyoni felelőssége.
A Interánus-bál.
A Weltzer-hagyaték.
Egy pénzintézet arcátlanúsága.
Jaj de jól mulattam!
A száz trónörökösnek elődje.

Kiegyezés és reakció.

Arad, január 17.

A miniszterelnök nyilatkozott. De a kiegyezést azért még nem ismerjük. A képviselőház tegnapi ülésén egy ködfátyolkép vonult el szemünk előtt; hogy a kép mögött mi van, azt nem láttuk. Görög tűz égett, amely rózsaszínűvé teszi a konturokat, megvesztegeti a szemet és a félrevezetett publikumot tapsra készíti.

Abban a formában, ahogy a miniszterelnök elibénk tárta a kiegyezést, szinte nevetségesnek látszik a rettenetes birokverseny, mely a magyar és az osztrák

kormány között a múlt évben lefolyt, és érthetetlennek tetszik a szilveszter-éji komédia, melyben megjelent a deszkákon a trónörökös is, hogy a király üzenetével és a saját személye súlyával, befejezni segítse a kolosszális művet. Amit a kiegyezésből eddig ismerünk, azt egy kedélyes délután alatt elvégezhetnék volna a kormányok sietős időben. Akik ma elragadtatással nyilatkoznak a kiegyezésről, fognak azok még keseregni is felette.

Mikor azonban ennyi aggály kíséretében nézünk gazdasági életünk küszöbön álló új évtizede elé: akkor nem mulasztathatjuk el a felelősség terhének egy jó részét levenni a jelenlegi kormányelnök vállairól, kinek becsületes szándékát, képességeit és nagy munkabírást bizonyára lépten-nyomon felismerjük majd a kiegyezés művében. Amint annak idején Bánffy tette, meggyőződésünk, hogy szíven hordozta az alkudozások körül az ország közgazdasági érdekeit Széll Kálmán is. Ha mindamellett hiányzik valami a sikerből, azt nem a miniszterelnök terhére írjuk fel.

A kiegyezés megkötésénél ugyanis Széll és Körberen kívül közreműködött egy harmadik faktor. Evvel a harmadik tényezővel keveset foglalkoztak az újságok; utazgatásairól nem adtak hivatalos kommunikét a könyvatosok; amint hogy megtudta őrizni inkognitóját a közélet minden terén. Láthatatlan, ha a tömeg közé száll le, és nem engedi fegyverbe ál-

litani az őrséget, mikor kigyalogol a császári udvar kapuján. Ott született a klasztromokban, hajlékot ad neki minden püspöki rezidencia, minden főúri kastély, s mégis lefelé vágyakozik a nép közé, hogy visszafordítsa az idők kerekét, s lába alá hajtsa a népszabadságot.

Ez a hatalmas faktor, mely rányomja bélyegét ez idő szerint a közélet minden mozzanatára: a lopva járó reakció.

A kiegyezés zürzavarában is halászu-tra indult a csontkezü árny, s harcba szólította a miniszterelnök ellen ugy a magyar, mint az osztrák arisztokráciát; mindkét állam klérusát, és egyéb hatalmasait.

Es nincs az országban politikai párt, mely utját állhatná!

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer Magyarországon egy függetlenségi-párt. A népjogok megszületésekor látott napvilágot a fundamentuma; a szabadság fájából faragták gerendáit; a nemzeti önérték büszke nád-szálaiból fonták tetőjét. Azt tartottuk, hogy merőben ideáloknak él, de azért nekünk is ideálunk volt ez a magyar párt. Egyszer aztán bünbe esett. Rövid pár évvel ezelőtt szövetséget kötött a néppárttal, hogy megbuktasson egy kormányelnököt, aki vasmarokkal megáldott védelmezője volt a magyarságnak és a szabadelvűségnek. Azóta megfogta az átok ezt a pártot.

Igy esett, hogy az olyan nagyszabású magyar kérdésben, mint a horvát utlevél-

TÁRCA

A hétről.

Biró uram, biró uram . . .

Az aradi törvényszéknél egy leány keresetet adott be a volt vőlegénye ellen, a ki cserben hagyta. A beadványban azt mondja, hogy a fiatal embernek olyan étvágya volt, mint két más embernek. A keresetben a vőlegény dupla étvágyának áldozatul esett étel árát kéri megítélni. Az érdekes keresetet az alulírott így képzei el:

Biró uram, a jelen keresettel,
Egy csapodár ifjút bevádolok,
A tény, mit vélem szemben követett el,
Hallatlan vétek, rút, ocsmány dolog;
Nem bánom, a világ ha tudja, hallja,
Tovább nem állom kinom' szóztalan
Igazságot tesz, ha elmarasztalja.
Követeléselem s járulékbiban.

Biró uram, leány vagyok, hiszékeny,
Kézpénzült vettem ámitó szavát;
Nincs annyi tenger csillag főn az égen
A mennyiszter esküdte, hogy imád.
Azt mondta: addig győzzek várni rája,

A míg mindkettőnknek valót keres,
A hányszor csak meghívtuk vacsorára,
Házasságot ígért az alperes.

És pontos vendég volt a vacsorákon,
Akár az égbolt zsúrjain a hold,
És vőlegény nem volt még a világon
A kinek nála jobb étvágya volt.
És egy konyhának sincsen annyi főzte,
Szerelmes-mohón mit el nem fogyaszt
A hogy a sülteket lebirta, győzte,
Biró uram, öröm volt nézni azt.

Mert szív, s gyomor, — a szerelem s az étel
Az emberben egymás mellé jutott;
Ugy hódítod valakinek szívét el,
Ha a gyomrának titkait tudod.
Má hasztalan csábitna nimfa-ének,
S a flörtölésnek sincs nagy ereje,
Több a varázsa egy ügyes pitének,
S jobban hódít egy túros derelye

S egy vacsorán, — már nem tudom menüjét,
De fölséges, gazdag volt, annyi tény;
Ujjamra buzta Hymennek gyűrűjét,
S étvágyának arája lettem én.
Ábrándok selymét szőttük önfelédten,
A képzeletnek szárnya messze vitt,
És megcsináltuk összebújva, ketten,
A mézesheteknek étrendjeit.

Panaszom, e gyűrűvel fölszerelve,
Bevádolok, biró ur valakit,
Valakit, kinek pillangó-szerelme
Nem tart tovább, csak a mig jóllakik.
Meg nem foghattam: gyomrát vaj' mi lelte,
Tán rajta a csömör lidérce ül?
Vagy új konyhára vágyik csalfa lelke,
Hogy im elhagy, rútul, kegyetlenül? . . .

Ha a bünvádi perrend már ilyenre
Életfogytig tartó börtönt nem ad;
Keresetem sommás útra terelve
Biró ur, kérem igazságomat.
Ha reményeim kincséből kifosztott, —
— Mit jogtalan kapott őt hó alatt:
Az alperes térítse meg a kosztot,
S a szerelmet, melyért adós maradt.

Biró uram, jelen követeléselem
Szakértő-szemle állapítsa meg,
Egy vacsorára, biró úr, ne késsen
Kóstoljanak, — aztán ítéljenek.
Es szemléjére ezen vacsorának,
Az alperest is megidézheti:
A nyomorult, akkor tudja talán csak,
Hogy valaha mi voltam én neki . . .

Az eredetiről koholta:
Forgács.

ügy volt, alig küldhette harcba egy-két emberét a függetlenségi csoport. Mintha a Zichyékkel való szövetkezés megkötözte volna a kezét.

A sors iróniája kegyetlen tud lenni. A legkegyetlenebb guny a függetlenségi pártot érte. Az események alakulásában a nyilvánosság elé lép *Bánffy Dezső*, és elvégezi egymaga, amihez gyöngé és tehetetlen volt a nagy honmentő csoport. Üstökön ragadja a tespedést, mely végig fekszik a hazán, riadót fuj, és megkondítja a politikai élet szürke éjszakájában a vészharangot. Mikor fölemeli szavát ez a férfi, gyönyörűség látni, hogy rémüldöz a reakció táborra, hogy fujják a vézskürtöt a nagyurak bérencei. Egy nemzet gyáva-sága ellen tiltakozik a volt miniszterelnök, kinek bukásán ész nélkül ujjongott a tömeg; kinek halotti torától még most is mámoros a függetlenségi párt egy frakciója, mert nem akarja látni, hogy azt a halotti tort a néppárt, a reakció fizette.

Számban még nem, de elveiben már a néppárt uralkodik Magyarországon. S ez az uralom az alkotmány veszélyét jelenti nálunk. De nemcsak nálunk. Mert Ausztriában se a csehek és németek döngetik az alkotmány kapuit, hanem a papi párt és a magas arisztokrácia.

Rokonszenyvel és ragaszkodással vagyunk tehát a kormány jelenlegi elnöke iránt, aki ugye lehet, az utolsó szabadelvű miniszterelnöke Magyarországnak. Az ő kormányzása egy csónak a jégtorlások között, egy maradék hajó a nagy liberális korszak hajóhadából. A harc, melyet *Bánffy Dezső* folytat, nem a miniszterelnök személye ellen irányul, hanem ama veszedelmes irányzat ellen, melynek eszköze, áldozata *Széll Kálmán* is. Egy alkotmányos, liberális magyar-pártról álmodik *Bánffy Dezső*, de ez a párt nem a kormányelnök, hanem a reakció hatalmát készül megsemmisíteni.

A helyzet tiszta képe ez, két héttel ama nevezetes éjszaka után, amikor viharok között, küzdelmesen, megkötötte a kiegyezést a monarchia három irányadó faktora: *Széll, Körber* — és a reakció.

***

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati módosítása. —

Budapest, január 17.

Cukor, cukor és cukor! Csupa cukor volt a napirenden. És ezt még sem akarták bevenni a honatyák. A vita elején alig volt harminc képviselő jelen a teremben és ezek sem hallgatták se *Neményit* se *Rosenberget*, a két cukor előadót. E szürke unalom mellett, a mi az egész tárgyalást belepte, azt hitte volna az ember, hogy röviden végeznek a két törvényjavaslattal. Nem így történt. *Komjáthy* maga két mérföldnyit beszélt nem is szólva a két előadó obstrukciós szónoklatairól.

A karzaton élénk feltűnést keltett egy sereg növendék pap megjelenése, a kik jobb ügyszó méltó bizalommal és figyelemmel hallgatták a cukorvitát. Igen sok hölgy is volt jelen, a kik demonstrálva bizonyára szivesebben hallgatták volna a cukorszónokokat, mint a száraz beszédek mellett, de hát senkinek sem jutott eszébe a hölgyekkel szemben udvariasságot tanusítani és bombonokkal megkínálni.

Hétfőn, kedden viharosabb, de mindenestre élénkebb ülések várhatók. Megkezdik a katonai javaslatok tárgyalását.

Részletes tudósításuk a következő:

(A cukor-javaslatok.)

Elnök: Tallián Béla, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll Kálmán* miniszterelnök, *Lukács László*, *Wlassics Gyula*, *Darányi Ignác*, *Plósz Sándor* és *Cseh Ervin* miniszterek.

Elnök fél 11 órakor megnyitja az ülést és bemutatja az irományokat. A jegyzőkönyv hitelesítése után következett a napirend: a cukor-egyezmény.

Neményi Ambrus előadó elfogadásra ajánlja a cukorra vonatkozó nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot és a cukoradóról szóló törvény határozmányainak módosítására és kiegészítésére vonatkozó javaslatot.

Rosenberg Gyula, mint a gazdasági bizottság előadója szintén elfogadásra ajánlotta a két javaslatot.

Komjáthy Béla elfogadja ugyan a javaslatot pártja nevében is, de több kifogása van ellene. Első sorban az a kérdés merült fel, hogy Ausztria elfogadja-e ezt a javaslatot? O ezt nem igen hiszi, nem ak a Reichsrathban fennálló állapotok miatt, de az osztrák cukoripar érdekei miatt sem. Kérdi, hogy van-e a kor-

mánynak garanciája arra, hogy Ausztriában a javaslatot elfogadják.

Ezután a cukorkartellekről szólva épen azért örül a brüsszeli cukorkonferencia határozatainak, mert a kartellek és a prémiumok megszüntették. O már annak idején is mindig ellene volt a kartelleknek épen, mint a prémiumoknak, mert azok csak a szegény adózó nép kizsákmányolására szolgálnak. (Élénk helyeslés a szélbalon).

Elmondja a három nagy cukorkartell történetét, ismerteti azok hátrányait és a prémiumok következtében a fogyasztók kárait. A prémiumrendszer ellen nekünk mindent el kellett követnünk és ezért kell helyeselnünk a brüsszeli konvenciónak azt az üdvös határozmányát, amely a prémiumrendszert eltörölte. Nem volt az előnyére a cukoriparnak sem, de legkevésbé volt érdeke az államnak, amelynek épen az egyik főbiváása, hogy az ipart fejlessze és azt mindenképen épen a fogyasztók érdekében előmozdítsa és támogassa még azért is, mert a virágzó ipar a legjobb adóalany.

Végül újból kijelenti, hogy Ausztria miatt esetleg kellemetlenségünk lesz. Mert ha nincs a kormánynak garanciája arra nézve, hogy a Reichsrath elfogadja az egyezményről szóló törvényjavaslatot, abból különböző komplikációk származhatnak. Mert elbírja ugyan, hogy a 14. § al fogják azt életbeléptetni, de mi történik akkor, ha a törvényhozás azt nem szankcionálja? Ugyanazon eset fog előállni, mint azokkal az államokkal, a melyek a cukoregyezményt nem irták alá. Kénytelenek leszünk a cukort megvásárolni és ez a cukor drágulását fogja előidézní. A midőn a javaslatot tehát elfogadja, kérdéseire felvilágosításokat kér a kormánytól. (Élénk helyeslés a szélbalon.)

(Hieronymi beszéde.)

Hieronymi Károly szintén elfogadja a javaslatokat, de több megjegyzése van. A mi *Komjáthy*nak azt a kérdését illeti, hogy van-e a kormánynak garanciája e javaslatnak Ausztriában leendő elfogadására nézve, arra majd megfellel a pénzügyminiszter. A cukoripart mindenesetre egyik legfontosabb iparágak tartja; a fogyasztók szempontjából fontos iparágak közt mint a malomipar, szeszipar és söripar, a cukoripart tartja a legfontosabbnak azért is, mert a legtöbb kiadás, illetve a legnagyobb fogyasztás a cukoriparral szemben áll elő. Statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy a cukorárucikknek van a legtöbb fogyasztója. Nálunk, a hol oly sok a munkáskéz és oly kevés a munka, mindent el kell követnünk oly iparág fejlesztésére, a mely sok fogyasztóra talál. Így tehát a cukoripar támogatásával épen a munkásoknak adunk kenyeret és nem forcirozhatjuk eléggé, hogy a kormány így iparágakat támogasson.

Bede Anna tartozása.

Irta: Mikszáth Kálmán.

Mind együtt ültek a bírák. Ott künn a köd neki nehezedett az idomtalan épületnek s szinte összébb szoritotta annak falait, ráült az ablakokra és elhomályosította a jégvirágokat. Minek is ide a virágok?

A teremben nehéz, fojtott levegő volt ködmön- és pálinkaszag, s a legfelső ablaktáblán csak lassan, lomhán forgott az ólomkarika.

A bírák fáradtan dőltek hanyatt székeiken, az egyik behunyta szemét s kezét bágyadtan leeresztve, hallgatta a jegyző tollának percegését, a másik ásitozva dobolt irónjával a zöld asztalon, míg az elnök, letolva pápaszemét orra hegyére, izzadó homlokát törle kendőjével. Szürke hideg szemei fürkészve szegződtek az ajtóra, melyen most távozik az imént letárgyalt bűnügy személyzete, a beidézett tanúk és vádlottak.

— Van-e még odakünn valaki? — kérdi vontatott, rideg hangon a szolgától.

— Egy lány, mondja a szolgál.

— Hadd jöjjön be az a lány.

Az ajtó kinyílt és a lány belépett. Üde légáramlat surrant be vele, mely szeliden legyintette az arcokat s megcsiklandozta a szempillákat; a vastag ködön át mintha egy sugár lopózott volna az ablakhoz és ott táncolna a jégvirágok között, megsokszorozva magát a tárgyalási terem falain és butorzatán.

Takaros egy terem. Dőlceg, arányos termet, melyre a kis virágos ködmönke olyan módosan simult, mintha szoborra lenne öntve: fekete szemei szendén lesütve, magas domboru homloka elborulva, megjelenésében báj, mozdulataiban kecs, szoknyája suhogásában varázs.

— Mi járatban vagy, gyermek? — kérdi az elnök köszönősen. (Az ilyen merev, szigorú hivatalnoknak nincs érzéke semmi iránt.)

A lány megigazítja fekete kendőjét a fején és mély sóhajjal feleli:

— Nagy az én bajom, nagyon nagy.

Hangja lágy és szomorú, a szívekig hat, mint a zene, mely, mikor már elhal is, mintha még mindig zendülne a levegőben, elváltoztatva mindenkit és mindent.

A bírák arca nem olyan mogorva többé, a király képe, meg az országbíróé is odább, nyájasan integetett neki a néma falról, hogy csak beszélje el azt a nagy bajt.

Ott az irás, majd elmondja az: csak hogy azt még előbb meg kell keresni a keblében, ki kell gombolni a pruszlik felső kapcsát s kezeivel belenyulni érte.

Oh a csuf kapocs! Ni lepattant... leest. Milyen elbűvölő látvány, a mint lehajol érte szemérmesen és az az irás is kihull onnan.

A kegyetlen szürke fej, az elnöké elfordul, csak a nagy kövér kéz van kinyújtva az irás felé.

— Egy végzés — dünnyögi, amint szuró

szeme átszaladt az iraton, — Bede Anna felhivatik, hogy félévi fogságbüntetését mai napon megkezdje.

A lány szomorúan bölintott fejével s amint azt mélyen lesüti, hátra csuszlik rajta a gyász-kendő s a gazdag fete haj egy vastag fonata kioldozva omlik arcára. Jobb is, ha eltakarja, mert ha fehér lilium volt előbb, olyan most a szegénytől, akár a bitor.

— Ma egy hete kaptuk az irást, — rebegi töredezeve. — Maga bíró uram hozta, meg is magyarázta az értelmét, édes anyám pedig így szólt szegény: „eredj lányom, a törvény törvény, nem lehet vele tréfálni.” Hát én el is jöttem, hogy kiálljam a felesztendőt.”

Az elnök kétszer is megtörülgeti a szemüvegét, mérges, hideg tekintete fölkeresi a kollegák arcát, az ablakot, a padlót, a nagy vas-kályhát, melynek likacsos aytaján szikrázó tűzszemek nézik vissza mereven és azt morogja önkéntelenül: „a törvény, törvény.”

Majd újra meg újra végig olvassa az idéző végzést, azokat a kacskaringós szarkalábakat a fehér lapon; de bizony következetesen azt mondják, hogy Bede Anna orgazdaság vétsége miatt félévi fogságra van ítélve.

A bádögkarika örült sebességgel kezd fogrogni. Bizonyosan szél támadt odakünn, a mint hogy rázza is már az ablaktáblákat s mintha valakinek a hazajáró lelke volna, rideg borzongatást keltve, besüvit a nyílásokon: „A törvény, törvény.”

A kegyetlen fej helyeslést bölint a tulvi-

A belfogyasztást nekünk mindenestre minél inkább emelnünk kell, amit csak úgy tehetünk meg, ha a cukor olcsóságát előmozdítjuk. A kartellek mesterségesen drágították meg a cukrot, ez önként vonta maga után a hazai cukoripar pangását, sőt tönkretételét. Nincs azonban megelégedve az előterjesztéssel egészen és ennek kapcsán az előadó egyes kijelentéseivel sem. Mert nem tartja helyesnek azt a feltevést, hogy a cukor a kartellek megszűnése folytán olcsóbbá lesz, különösen oly mértékben, mint az előadó mondta. Hivatkozik e tekintetben az angol miniszterelnöknek novemberben mondott beszédére, amelyben kijelentette, hogy a cukor drágulni fog. Már pedig bizonyos, hogy az angol kormány jó forrásból és teljesen megbízható adatokból meríti véleményét.

Hétfőn Szűllő Géza fog beszélni.

Képviselőjelölés. A Beck Marcell dr. lemondása következtében üresedésbe jött naszódai kerületben, mint lapunknak táviratozzák, az ottani szabadelvűpart Ciočan János dr. budapesti román egyetemi tanárt jelöli, ki a kerületet egy ciklusban már képviselte.

Egyről-másról.

(Tehát nem igaz! — Pénz és szerelem. — Hogy táncol Budapest? — Nincsen szegény ember. — Akik bál ruhát kérnek. — Özvegy asszonyok bálja.)

Írta: Lux Terka.

Budapest, január 17.

A szenzációra éhes világ ismét kapott egy nagy tál finom, drága osztrigát, de alighogy beléköstolt, nyomban elkapták előle hál' Istennek! Legalább mi magyar asszonyok azt mondjuk: hál' Istennek! Nem szerettük volna, ha az a pálmamagas, szép szőke fejedelmi asszony, aki olyan gyönyörű módon pecsételte meg a tiszta szerelem értékét, hogy aranyszőke fejről letette a hercegi koronát a boldog asszony koronájáért, nem szerettük volna, ha a tiszta szerelem eme magas származásu papnője, most egyszerre arra ébredt volna, hogy: tulságos nagy árt fizetett az asszonyi, a hitvesi boldogságért.

Tehát nem igaz, hogy Stefánia főhercegnő válna az ő grófi urától. Mondom, hogy mi magyar asszonyok megkönnyebbülten sóhajtunk fel erre a cáfolatra: tehát nem igaz!

Ugyan hogy is lenne igaz, mikor olyan bübájosan szépen szól az a tiszta romantika, az

élet mindennapi, emberevő lázában. Mi lenne, ha még az álmainkról is letépné a pénz és cím az ő hófehér fátyolát s he-yette a maga vigyorgó, ördögi és lángolószínű biborát dobná rá, azt kiáltva: Nézzetek ide, nincsen szerelem, csak muló lázak; nincsen boldogság, csak fény, pompa, luxus! Eljén a pénz!

Brrr! Ilyesmit csak a sátánok álmodhatnak Szilveszter éjszakáján és ha ébren látna ilyet az ember, azt mondaná: nem igaz, az csak tüzescsóva az emberi lélek kutjában, amely fenn libeg, de soha se merülhet le a tiszta forrás zavartalan mélységéhez. Nem igaz, hogy az emberek lelkét olyan vakká tenné a pénz démona, hogy minden gyöngédebb és emberies érzést kiölt volna belőlük. Nem, még a legéheőbb pénzkufár lelkében is van egy gombostűfejnyi éterikus érzés, mely ha másként nem, de titokban meg-megdobban a tiszta emberi szenvedélyek láttára.

És hogy az a szép, szerelmes, tiszta asszony... Nem, nem, ilyet gondolni sem szabad. Ez a királyivérű asszony, aki koronás bölcsőben született s mind annak a magasságnak létráját végigjárta selyem cipőjében, amelyről a polgári asszony csak homályos esténként mer mesélni a gyerekeinek, hogy: az aranyhaju királyi leány... a délceg királyfi... ez az asszony jobban ismerheti a valódi boldogság értékét, mint a szerelmes kis szatócs asszony, aki már duzzogva és örömtelenül varrja a negyedik gyereke ingecskéjét.

Tehát hazug pletyka az egész, rossz álom, mely után megdörzsöli az ember a szemét: eh, ostobaság! Rossz fantom! Nézzünk realisabb színek után.

Nézzük, hogy táncol egész Budapest. Egész hosszú naptárjuk lett a mulatságoknak, a fényes kirakatokat szinte félti az ember, hogy elrepülnek a sok pehelykönnyű, lenge holmikkal s az üzletekbe estefelé már nem lehet bejutni a bál kellékeket vásárló nagy bölgyszőke zöngétől. Azt hiszik önök, hogy az embereknek nincs pénzük? Ebbe a kérdésbe bele lehet bolondulni. Van? nincs? ... Nincs? van? ... Ezt nem lehet tudni. Annyi bizonyos, hogy az üzletek tömve vannak drága selyem és csipke lim-lomokkal s hogy minden üzletben sok a vevő. A kerepesi-utiban épp úgy, mint a Váci-utcai Monesteriynél, vagy a bécsi-utcai selyem boltokban.

— Azt, hogy legyen már meg a teljes nyugodalma a haló porában. Ne mondhasa renki, hogy adósa maradt: édes anyám a kárt fizeti ki, én meg a vármegyénél szenvedem el helyette azt a fél esztendő.

A bírák egymásra néznek mosolyogva: „Milyen naiv, milyen együgyű leány!” Az elnök arca is, mintha nem volna már olyan szer-tartásos hideg. Sárga kendőjével nem is anynyira a homlokát törli: talán lejjebb valamit...

— Jól van, lányom — szól halkán és szelíden, — hanem megállj csak, most jut eszembe... Széles tenyerét homlokára tapasztja s úgy tesz, mintha gondolatokba mélyedne.

— Igen, igen, nagy tévedés van a dologban. Hibás írást küldtünk hozzáatok...

Nagy, mélylázó szeméit élénken emeli fel a lány az öregre s mohón szól közbe:

— Lássák, lássák!

Olyan fájt szemrehányás van hangjában, hogy az öreg elnök megint a zsebkendőhöz nyúl. A kegyetlen ember egészen el van érzékenyülve. Odalép a lányhoz, megsimogatja gyöngéden azt a hollóhsját a fején.

— Odalönt másképp tudódott ki az igazság. Eredj haza lányom, tisztelem édes anyádat, mondd meg neki, hogy Anna nénéd ártatlan volt.

— Gondoltuk mi azt! — suttogá s kis kezét szívéhez szorította.

Mindenki vásárol. A kis iparosné, a nagy iparosné, az ügyvédné, irnokné, a nagyságos és méltóságos asszonyok, mindenki. És bocssássa meg az Isten az én vakságomat, — szegény embert nem találok. Hogy van, azt halom, látni is látok, de találni nem találok. Csak azt látom, hogy sok, nagyon sok munkanélküli férfi álldogál reggeltől délig a közvetítő irodák előtt, eléggé jó ruhában, vidáman kaszinózva, át-áturranva a szomszéd pálinkásboltba egy kupica pálinkára, szivaroznak is, narancsot is esznek s ha szükségem van egy szobalányra, nem találok. Kell egy mosóné, olyan áratat szab elém, hogy elfutok előle. Kerések egy bejáró asszonyt, — nincs. Jól van. Most csak azt szeretném tudni, hogy annak a nemtudom hány ezer munkanélküli férfinak hol van a felesége, az anyja, a huga, a kedvese, szóval: hol vannak az asszonyaik?

Egy kissé eltértem a mulatozó Budapest-től, de azt senki se vetheti szememre, hogy ezzel eltértem volna: a szociális egyenlőségtől is. Tehát menjünk mulatni. Pénzünk van s holmi fennakadást csak az okozhat, hogy: *hová menjünk?*

Mindennap van: tíz bál, husz hangverseny, harminc felolvasás, három négy premier, ugyan kérem, unatkoznak önök a vidéken? Magukra vessenek. Igaz, hogy egy kissé drágább lett a zóna, de még így is becsaphatjuk Láng! ajost. Menjünk el előbb távolabbi álmolásra s úgy jöjjünk Budapestre.

Mert ide most muszáj jönni. Tessék megnézni a Royal kapuját, a hangverseny-plakátok sulyától már hátgerincorvadást kapott. Az utcán a hirdető piramisok, folyamodtak a rokkantak házába való felvétel iránt s a kishirdetésekből a „háziasszonyok nevelt” kisasszonyok már nem diskrét levelezésre vágnak, hanem *báli ruhát* kérnek gazdag uraktól.

Es ez még mind semmi. Bécs azért ismét tultett mirajtunk. Ottan már az özvegy asszonyok se gyászolnak, hanem bált rendeznek. De én hiszem az Istent, hogy a magyar özvegy asszonyok báljáról is nemsokára referálhatok. És miért is ne? Az ember akár özvegy, akár nem özvegy, még csak ne is mulasson az életnek siralomvölgyében? Hiszen ismerik nemde a jó öreg latin közmondást: Ede, bibe, lude, post mortem nulla voluptas!

TÁVIRATOK.

A szkupstina.

Belgrád, jan. 17. A hivatalos lap királyi ukázt közöl, a mely a szkupstinának 1902. július 6-án összehívott ülészakát berekeszti. Az ukázt valamennyi miniszter ellenjegyezte. Az alkotmány 44. cikke értelmében a kormány most 1903. október elsejéig ráér összehívni az 1903-iki ülészakát.

A török reformok.

Konstantinápoly, jan. 17. Ferid basa az új nagyvezér táviratilag utasította az európai tartományok főfelügyelőjét és kormányzóit, hogy az elrendelt reformok végrehajtását siettesék.

A transzváli bányák.

Kimberley jan. 17. Az a kísérlet, hogy a kofontainei bányákban ázsiai munkásokat foglalkoztatnak, nem sikerült. A felfogadott ázsiai munkások már visszatértek hazájukba, mert a munkát nagyon nehéznek találták.

lági hangnak, a nagy kövér kéz pedig a csengetyüt rázza meg a törvény-szolgának:

— Kisérje ön el Bede Annát a fogházi felügyelőhöz.

A szolga átveszi az iratot, a lány némán fordul meg, de picit piros ajka, a mint görcsösen megmozdul, mintha szavakat keresne.

— Talán valami mondani valód van még?

— Semmi... semmi, csak az, hogy én Erzsi vagyok, Bede Erzsi, mert tetszik tudni a testvérném, az az Anna. Ma egy hete tometük szegényt.

— Hisz akkor nem te vagy elítélve?

— Oh édes Istenem! Hát miért itélnének el engem? Nem véték én a légynek sem.

— De hát akkor minek jössz ide te bolond?

— Hát úgy volt az, kérem, hogy mialatt „ez a dolga” a királyi tábláján járt, magbalt. Mikor kiterítve feküdt a virágos kamrában, akkor jött ez a parancsolat a „féllesztendő miatt,” hogy mégis ki kell állani. Oh, mennyire várta! Beh jó, hogy nem bírta kivárni. Nem ezt várta...

Könnyei megerednek a visszaemlékezésben, alig bírja folytatni:

— A mint ott feküdt mozdulatlan, becsukott szemekkel, örökre elnémulva, megsiketülve, megigértük neki az anyámmal, mindent jóvá teszünk, a mit a szeretője miatt elkövetett. (Mert nagyon szerette azt a Károly Gábert, miatta keveredett hünbe.) Azt gondoltuk hát...

— Mit, gyermekem?

Iparos és mérnök.

(Visszhang Borbély Gyula gépészmérnök cikkére.)

Arad, január 17.

Igazi élvezettel olvastam Borbély Gyula gépészmérnöknek az Aradi Közlöny január 17-iki számában megjelent *Vándorló milliók* című cikkét, az abban felhozott ezreit. Minden szava lelkeimből beszélt, s minden szava igazság.

Ha jól emlékszem, azon alkalomból, a mikor az aradi mérnök és építész egyesület új csarnokába költözött s azt felavatta a meghívott iparosok közt magam is helyet foglalván, a beszédek során iparostársaim nevében szóhoz emelkedtem. Már ekkor beszédem során kifejezést adtam ama felfogásomnak, hogy iparunknak technikusokra, mérnök vezetőkre van szüksége. Az ipart a természet legtökéletesebb alkotásához az öntudatos emberhez hasonlítván, így taglaltam a dolgot: Mielőtt valami létesül, először megszületik az agyban a gondolat, az idea. E gondolat, eszme az agyban szépen kifejlődik, megrajzolódik s lelki szemeinkkel már látni véljük leendő alkotásunk képét. Ez eszme azután rendesen papírra vetetik s ezután megtörténik a kivitel, a megvalósítás mikénti lehetősége, módja, a test alkotó elemeinek megfelelően.

Az ipar eddigi munkája a fej működése volt, a mely a technikusok, a mérnökök működési terrenumához tartozik, következésképpen a mily szerepre van életünk működésében a fejnek, ugyanaz jut az ipar működése közben a technikusnak, a mérnöknek.

Az ipari colosszus testén tehát a technikusok a mérnökök kara -- a fej.

Miután azonban a fej még nem egész ember s ennek csak egy nemesebb részét képezi, annak munkája nem volna tehát életképes, sem tökéletes, a többi testrészt, i. a törzs, lábak és kezek közreműködése nélkül. Épp így az ipar sem teljes és tökéletes testének ezen részeit képező iparosok, mesteremberek és munkások nélkül, mert nem volna ezek nélkül aki az eszmét megvalósítsa, megtestesítse, köntöst adjon reá. Az iparnak tehát ezekre az emberekre is szüksége van, sőt ezek nélkül maga a fogalom is megszűnnék azzá lenni, épp úgy, mint egy fej még nem ember.

Ezek szerint a technikus, a mérnök is a szó nemesebb értelmében vett iparos-ember, a kire az iparban a legfontosabb szerep jut. Ne idegenkedjenek tehát az ipartól, ne nézzék azt le és ne nézzék azt le azért sem, mert abban mesteremberek és munkások is vannak.

Ehelyütt ajánlom, és különösen azoknak a szegényeknek, akiknek anyagi tehetségük nem engedi meg, hogy tudásuk gyarapítása céljából külföldre menjenek, vessék el azt az álszögyent maguktól és lépjenek időközben valamely megfelelő ipari pályára; tanulják meg ezt alaposan és jól megismerni. Ennek egy fiatal technikusra nézve legalább is háromszoros haszna van.

Először is megélhetését biztosítja feltétlenül és nem kell, hogy proletároskodjék; másodsorban e mellett tanulmányait a külföldön is folytathatja, sőt merem állítani, hogy sokkal tökéletesebb eredménnyel, mint más, a ki a műhely levegőjét nem szívta, (mert a műhely a megfigyelő képességet sokkal jobban kifejleszt), harmadszor nyitva áll előtte az egész világ, meg él a jég hátán is, nem lesz belőle gyámkodásra szoruló üvegházi gyenge növény, hanem edzett és független, önállóan rendezkedni tudó ember.

Iparos ember olyan, aki önmaga alkotni, teremteni képes, mert tud, mert megtanította őt a legtökéletesebb iskola; az élet iskolája.

Ezek fognak lendíthetni hazánk iparát, amerikai módra. Ezek fogják kiszorítani Ausztria és az idegen államok iparát a mely, sajnos, még napjainkban is sok milliót, a saját beleegyezésünkkel visz ki hazánkból. S végül pedig ezek között vélem felfedezni a jövő Magyarország nagy embereit, akik nem fiskus módra gazdálkodnak, t. i. hogy a valamiből semmit, ellenkezőleg, a semmiből is nagy dolgokat lesznek képesek alkotni.

Adja az ég, hogy az egyetemek falain belül a demokrácia főleg ez irányban érvényesüljön, hogy hazánknak arany ifjúsága a valódi értelemben is arany legyen e hazára nézve.

Ifj. Czeiler István.

A csatorna-hálózat és a víz-árak.

Arad, január 17.

V.

Azt hiszem, hogy amidőn az előbbi cikkeimben foglaltak elmondásával a közfigyelmet akartam felhívni és e célból a feledékenységet fátyolát fellebbenteni, egyetért vélem mindenki abban, hogy egy meglévő szerződéssel szemben kötelességünk a feltételt respektálni, de csak addig, míg az kölcsönösen respektáltak.

Ha a hibás szerződésben az is benn volna, hogy mi milyen határidőn belül tartozunk az újtelepi városrészen a csatornázást kiépíteni, akkor nehéz volna a vállalat érdekében a felszerezett kiépítést megakadályozni. De szerencsére ez a bilincs kimaradt a feltételekből és így most tisztán egyedül a közgyűlés határozatától függ, hogy a kérdésnél gondolkozva megálljunk.

Eppen úgy, mint annak idején, megillető udvariassággal és bizalommal vessük fel a kérdést szerződő felünk, a vállalattal szemben, kérvén tőle őszinte választ a következő kérdésekben és annak alapján méltányos elintéztést:

1. Megbízható-e a vízórák, a tényleges fogyasztás pontos kimérésére, az eddigi tapasztalat szerint?

2. Igazságosnak tartja-e a vállalat azt a feltételt, még a próba-évek eltelte után is, hogy a hivatalosan megvizsgált víz-óra netaláni hiánya 5% különbözethez megengedhető, ellenben a fogyasztók csakis akkor számíthatnak majd idővel 5% elengedésre, hogyha egy újabb hálózat kiegészítésével el lesz érve az a maximális fogyasztás, melynek bevételéből a biztos jövedelem azontul nem lesz kétséges.

3. A szerződésben körülírt és bőven részletezett minőségnek, de különösen a szűrt minőség szigorú feltételének megfelelő kivétel nélkül mindennap a szolgáltatott víz minősége.

Ezen feltett kérdésekre nyerendő válasz reményilem, hogy nemcsak megnyugtató, de az igazságnak megfelelő lesz. Eme feltételekben egyelőre nem folytatom tovább a felebbezéseim támogatására felhozott érveket.

De hogy a feltett kérdések vonatkozásával, indokoltságával, az érdekelt közönség is tisztában legyen, figyelmét felhívom még azon körülményre, hogy t. i. szűrt, vagy szűretlen állapotban, tulajdonképpen 10 vagy 20 krajcár legyen-e a víz ára?

Említettem, hogy mi annak idején a szűrt víz mellett nyilatkoztunk, tehát az elfogadott árból indokolatlanul vissza nem alkudhatunk addig semmit, míg a szerződés érvényben van. Igen ám, de a felületes szerződés mentségére legyen mondva, abban bőven körül van írva, hogy milyen legyen és lehet a víz minősége eltekintve a vegyi alkotórésztől, első sorban „szűrt” tehát tiszta, élvezhető minőség a kikötött feltétel.

Kérdezem hát, hogy igazságosan tájékozva legyenek, mit tud erről a lakosság? Nem fordul-e elő hébe-korba, hogy a víz piszkos, zavaros, néha fekete néha vöröses lerakódás található benne? Mi ez? Talán csak nem a szerződésben kikötött „vis major” feltételnek megfelelő elváltozás? Mivel pedig nem az, sőt ha kell, majd rátalálunk ennek az eredetére is, egyelőre csak az a kérdés, hogy igenis, többek állítása szerint gyakran előfordult már, hogy a víz

igen zavaros, annyira, hogy néha egy megnyitott csapot fél óráig is nyitva kell tartani, míg nagy mennyiségű vizet leeresztése után tiszta vizet kapunk. Megfelele-e az ilyen víz a szerződésben kikötött feltételeknek: igen vagy nem?

Még az ellenségnek is be kell látni, hogy itt hiba van a kréa körül, de csakis a mi előnyünkre. Ebből következik feltétlenül az a jogunk, hogy a szerződés feltételeinek megváltoztatását követelhetjük, és addig, míg azt el nem érjük semmi esetre se csatornázunk tovább.

Vége, nehogy némelyek a vasuti indóház, waggongyár és megyei huszár-laktanya érdekében kívánatos csatornázás elhalasztása miatt aggodalomba essenek, azt hiszem, hogy ennek a kérdésnek a megoldása nem áll akadályozó összefüggésben az új telepen kérelmezett csatornázással.

A vasuti intézősége az új indóház kiépítéséhez tervezett csatornázáshoz az öblítésre szükséges vizet kérdése miatt nem fog zavarba jönni, mert azt házilag vezeti be. Ugyanez az eset feltételezhető a waggongyárral is, mert a hol annyi ember használatára okvetlenül szükséges, közegészségi és közüzemügyi szempontból az öblítő-csatorna-rendszer behozatala, nem is képzelhető másképp, mint hogy az öblítésre szükséges rengeteg mennyiségű vizet saját rezsiben fogják előállítani legalább is addig, míg a víz-árak elviselhető alapra leszállítva nem lesznek. A huszár-laktanyánál sem képzelhető ez másképpen, mert ha ott a mostani alapon vennék igénybe a vizet néhány száz ember használatára, ahhoz az ott fizetendő vizért, évenként jelentékeny pótdát kellene kivetni a háztulajdonos megyei lakosságra.

A fentiekben elmondottak után felebbezek én is, még pedig Aradváros összes lakosságához, hogy a vitás kérdés beigazolhatása végett kisorsjék figyelemmel a víz-órák megbízhatóságát, és a szűrt víznek minőségét, felebbezek az összes városi bizottsági tagok igazságérzetéhez, hogy e kérdés iránt állandó érdeklődést tanúsítva, előforduló esetben saját tapasztalatuk alapján mondjanak véleményt, nem úgy, mint a múltban — csak jóhiszemű feltevésre.

Vége felebbezek én is a miniszterhez ez uton, a nyilvánosság útján, hogy ügyünk iránt érdeklődve, annak idején, ha dülöre nem jutunk, egy kiküldött szakértő segítségével állapítsa meg a víz minőségét és a víz-órák megbízhatóságát.

Domonkos Lajos.

MULATSÁGOK

Farsangi naptár:

Január 24. Az aradi kőműves segéd munkások önkéntes szakszervezetének műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Kass-vendéglő.)

Január 31. Az egyesült újrad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó-egylet álarcos bálja (Martini vendéglő.)

Február 1. Tanító-bál (Polgári fiúiskola.) — Az aradi könyvnyomdászok táncestélye (Vass.) — A borosjenői ifjúság táncvigalma (Központi szálló.) — A paulisi polgári olvasókör táncestélye.

Február 2. Az aradi borbély és fodrász ifjúság táncvigalma (Kass vendéglő.)

Február 7. A pankotai polgári jótékony négyzet táncvigalma (Fehér Kereszt.) — Az aradi m. kir. posta-és távirata altisztek és szolgák táncvigalma (Kass-vendéglő.)

Február 8. A Lloyd-társulat estélye este 9 órakor (Lloyd helyiség.) — Az aradi cipészek szakszervezetének táncvigalma (Vass.)

(=) Kereskedő-ifjak bálja. Az idei farsangi programjába újabb multság illeszkedik: az aradi kereskedő ifjak bálja, a melyet január 31-én, szombaton rendeznek a Központi szálló nagytermében. A multság tiszta jövedelmét az Aradi Kereskedők Köre Erzsébet-segítő alapjának gyarapítására szánja a rendezőség. Belépő-díj: 2 korona, családjegy 4 korona. Jegyek előre válthatók: Glück Dezső, Nádler Lajos, Pick Ernő és Porter Vilmos üzleteiben. A rendezőség élén Baumann Rudolf főrendező, Bloch Alfréd pénztárnok, Stern József, Biener József, Veszprémy József, Fritz Lajos ellenőrök, Stojku Sándor, Beé Ferenc táncrendezők, Oppenheimer Lajos zenei rendező buzgólnak a siker érdekében.

(=) **Nyomdász-estély.** Ez a címe annak a könyvalakú, legújabb divatban készült izléses meghívónak, melyet az aradi nyomdász-egylet bocsájtott ki február 1-én a Vass-szálloda nagytermében rendezendő társas-estélyére. E tekintélyes egyesület, mint minden évben, úgy az idén is igyekszik kivenni részét a farsang nyújtotta élvezetekből. Egymásután rendezik a jóteknycélú kedélyes estélyeket, melyek nem csak mindenkor igen jól sikerülnek, de rendszerint feledhetetlen emlékü napot képeznek az igazi — fesztelen mulatságot kedvelő közönség körében. A mostani nyomdász-estélyen a tánczon kívül szokásos szórakoztatásul 20 pontból összeállított műsort mutatnak be egy legújabb beszélőgéppel, a melyben szavak, magánénekek, kardallamok, hangverseny-számok stb. fordulnak elő. Ezenkívül a szünóra alatt több koplét és monológot adnak elő. Az estély kezdete fél 9 órakor, belépti-jegyek ára: személyi jegy 1 korona, családijegy 2 korona.

(=) **Tűzoltó-álarcosbál.** Az egyesült új arad-szigmondházi önkéntes tűzoltó egylet január hó 31-én a Martini-féle vendéglő helyiségben álarcos estélyivel egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez.

(=) **Az aradi cipészek szakcsoportja** február 8-án az alakítandó özevegység-alap javára a Vass szállodában zártkörű táncvigalmat rendez.

(=) **A paulisi polgári olvasókör** február hó 1-én, saját helyiségeiben, könyvtár alapja javára, zártkörű táncestélyt rendez.

Az új főrendek üdvözlése.

(Az Aradi Nemzeti Szövetség Rákosi Jenőhöz és Chorin Ferenchez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 17.

Az Aradi Nemzeti Szövetség elnöksége abból az alkalomból, hogy Rákosi Jenőt és Chorin Ferenc dr.-t főrendiházi taggá emelte a király elismerése, elhatározta, hogy üdvözlő iratot intéz hozzájuk. Közlebbi kapcsolatba hozza a két új főrenddel a szövetséget az a körülmény, hogy úgy Rákosi, mint Chorin az Országos Nemzeti Szövetség tanácsának társelnökei.

Az egyik üdvözlő átiratnak ez a szövege:

Méltóságos Rákosi Jenő urnak,

a magyar főrendiház tagja, mint az Országos Nemzeti Szövetség tanácsának társelnöke

Budapesten.

Méltóságos uram!

Öszintén érzett örömmel üdvözljük Méltóságodat, mint az Országos Nemzeti Szövetség tanácsának érdemes és buzgó társelnökét a legmagasabb helyről jött és megérdemelt kitüntetés alkalmából. Engedje a mindenható, hogy Méltóságod őszintén átértett és mindenkor céltudatosan kifejtett hazafias törekvését, mely már a szálló igévé vált „harminc millió magyar” jelmondatban nyert jellegzetes kifejezést rövid időn belül szeretett magyar hazánk és nemzetünk javára és dicsőségére teljes siker koronázza.

Kérjük Méltóságodat, fogadja őszintén érzett örömmünk és nagybecsülésünk ezen kifejezését szívesen és maradtunk Méltóságodnak Aradon, az ezredévet követő hetedik esztendő januárius havának tizedik napján

az Aradi Nemzeti Szövetség elnöksége:

Sztójka József,
titkár.

Institóris Kálmán,
elnök.

Chorin Ferenc dr.-t a következőkben üdvözlötte az aradi nemzeti szövetség:

Elvértve és ritkán történik meg egy országos egyesület beléletében az az öröndetes esemény, hogy működésének alapvető és irányító tényezői közül egyszerre ketten részesüljenek a királyi kegy méltó megnyilvánulásában. Ezen ritka öröm és szerencse érte az Országos Nemzeti Szövetség tagjait és egyuttal Méltóságod szülővárosának polgárságát, amidőn futó tüzként terjedt el hazánk határai között és hozzánk is eljutott azon örömhír, hogy Méltóságod a magyar főrendiházban méltó helyét elfoglalni felhívta lett.

örömmel és jóleső büszkeséggel üdvözljük Méltóságodat az ország főrendei között. A midőn soha nem lankató, kipróbált, hazafias működéséhez a jövőre is szerencsét kívánunk, maradtunk stb.

Sztójka József,
titkár.

Institóris Kálmán,
elnök.

Az üdvözlő iratokat a napokban küldik el az új főrendeknek.

A cseh obstrukció leszerelt.

(Hajnali ülés a Reichsrathban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 17

A nagy lármával megindult cseh obstrukció ma délután váratlanul véget ért. Sikerült a csehekkel megkötni a kompromisszumot s ennek alapján az időleges béke megtörtént.

Pedig az obstrukció bámulatos mintaszerűséggel indult meg és ha a csehek kitartanak, páratlan dolog történt volna az osztrák képviselőházban. Két nap és két éjjel óta, alig pár órai megszakítástól eltekintve, állandó permanenciában volt a Ház és folyton tárgyal, már t. i. osztrák módra, mert egyik botrány a másikat érte. Szokatlan viharok voltak készülöben. A józanabb politikusokat bizonyára ennek előjele vette rá, hogy a csehekkel megkössék a kompromisszumot.

A még tegnap megkezdődött ülés rövid szünet után éjjel után nyílt meg újból. Hogy mi minden történt rajta, azt körülményesen elmondják az alább következő táviratok:

(Dobro noc!)

Choc jóval éjjel után kezdte meg beszédét. Beszéde alatt Schönere odakiált neki:

— Choc ur, szíveskedjék kijönni. Két ur várja odakünn.

Choc: Kérem, menjen oda.

Schönere: Két újságíró várja, megakarják interjuvolni.

Choc a gyorsírói jegyzőkönyvből részleteket olvas fel a rendőrség kihágásairól. Wolf többször közbeszól és a szónok mindannyiszor fellel neki. Choc beszédének további folyamán a karzatról lekiált valaki:

— Pane Choc, dobre noc! (Choc ur, jó éjszakát!)

Kaiser alelnök kiutasítja a közbeszólót, a kit egy szolga kivezet a karzatról. Nemsokára azután Schönere odakiált az elnöknek:

— Ugyan csengessen már, elnök ur, hiszen ez borzasztó dolog!

Kis szünet után Schönere és Hofer lassan ütögetni kezdik a padot, de csakhamar abbahagyják. Schönere azt kiáltja:

— Holnap eljönnek majd a bécsi német adófizetők és kidobják a cseheket.

Nemsokára bejönnek a terembe a németek és tárgyalnak egymással.

Walt (Schönerehez): Nem nagyon illő dolog itt magánbeszélgetéseket elmondani. (Közbeszólások.)

(Megvonják a szót.)

Choc $\frac{3}{4}$ 3 órakor befejezi beszédét. Az elnök megnyitja a vitát. Lemisch (az indítvány ellen) néhány megjegyzéssel ismerteti álláspontját. Marchet vezérszónok (az indítvány mellett) kijelenti, hogy az előtte szólók érthetetlen beszéde miatt nem foglalkozhatik a tárggyal. Zazvorka tényleges helyreigazítás céljából szóval fel, de az elnök háromszoros intés után megvonja tőle a szót. Zazvorka azt kiáltja: Ez erőszakoskodás! Erre nagy zaj támad a cseh radikálisok között. Kubr és Rataj ugyanugy járnak.

$\frac{1}{4}$ 4 órakor Choc megkapja a szót záró szavának elmondására. A terem megint kezd

kiürülni. $\frac{1}{4}$ 4 órakor Choc befejezi beszédét és a házban lévő képviselők megint betódnak a terembe. Különösen a baloldali padjai zsufolva vannak. A nagynémetek is majdnem mind jelen vannak. Szavazás előtt Iro odakiált az elnöknek, hogy jobban alkalmazza a házszabályokat. (Rendre! Rendre! és más kiáltások a német néppárt részéről.)

A szavazás eredménye az, hogy a ház elveti Choc sürgős indítványát. Az eredmény kihirdetése előtt Choc a számarány megállapítását kéri. Ezzel szemben az elnök konstatálja, hogy a sürgősséget a ház már elvetette valamennyi szavazattal hat ellenében. (Tiltakozás a cseh radikálisok részéről.)

Zazvorka az ülés berekesztését és a képviselők megolvasását indítványozza. Mialatt a jegyzők ezzel foglalatostkodtak, a cseh radikálisok kettő kivételével kivonulnak a teremből.

(Általános választói jog.)

Zazvorka indítványát 136 szavazattal kettő ellenében elvetik, mire a Ház áttér a legközelebbi sürgős indítványra, a melyet Klofac nyújtott be az általános választói jog tárgyában.

3 óra 40 perckor feláll Klofac és olyan halkán beszél, hogy semmit sem lehet érteni beszédéből. A nagynémetek szakadatlanul közbekiáltanak: Hangosabban! Hangosabban! Végül az elnök is figyelmezteti, hogy hangosabban beszéljen, mert különben azt kell feltételezni, hogy nem beszél. Klofac tovább beszél. Egyszer csak közbekiált Iro, hogy a szónok reprodukálhatatlan sértéssel illette az elnököt. Klofac tagadja ezt, Iro odarohan a szónok helyéhez és heves szóváltásba elegyedik vele. Eisenkolb közbekiált: Ha én nem mondtam, akkor Zazvorka mondta!

(Ujabb incidens.)

Kaiser alelnök 4 óra 25 perckor nagy láрма között felfüggeszti az ülést, de 20 perc múlva újra megnyitja.

Schönere (az elnökhöz): Kérem, közölje Iro képviselővel hivatalosan, hogy mondták-e azt, a mit Iro állított, vagy sem. Eisenkolb és Iro urak esküt tehetnek rá! (kis szünet után:) Hangsúlyozom, hogy az elnök és az elnökség ilyent elűr. Ezt konstatálni akarom.

Klofac: Nemzetiségünkért soha sem küzdünk aljasságokkal és gorombaságokkal!

Az alelnök felszólítja Klofacot, hogy folytassa beszédét.

Schönere: Hát ennyire jutottunk! Az elnökség eltűr ilyet a csehektől! Ilyen körülmények között lehetetlen a házban maradnunk. Nem tűrhetjük, hogy az elnöknek ilyesmit mondjanak, tehát mennünk kell.

A nagynémetek kivonulnak a teremből. Iro azt kiáltja: A helyett, hogy megvonnák tőle a szót, megengedik neki, hogy folytassa szemtelenkedéseit. Zajos tiltakozás a cseh radikálisok részéről, a kik azt kiáltják a németek felé: Van szerencsénk! Ajánljuk magunkat!

Klofac alig hallható hangon folytatja beszédét. A baloldali képviselők felszólítják az elnököt, hogy lépjen közbe.

(Reggel hat órakor.)

Reggel 6 órakor megjelenik a házban Vetter elnök és átveszi az elnöklést. A baloldali tetszéssel fogadja. Időnként azt kiáltják: Hangosabban beszéljen!

Praschek: Ha nem értik meg, jöjjenek át hozzám.

Néhány német képviselő csakugyan átmege a csehek közé.

Fél 8 órakor Klofac: még egyre beszél.

Erler (az elnökhöz) A házszabályok szerint a szónoknak úgy kell beszélnie, hogy az elnök meghallja.

Malik: Ezt már két napja türjük!

Erler: Csuffá tesz az egész parlamentarizmust!

Klofac egyre beszél. 7 óra 40 perckor az elnök kéri a szónokot, hogy el ne olvasson.

(Az elnök és a szólás szabadság.)

Klofac: Csak számokat olvasok.

7 óra 55 perckor az elnök csönget és azt

mondja a szónoknak: Figyelmeztetem a házszabályok 42. d. § árá, a mely kimondja, hogy a sürgősség körül folyó vitában a szónoknak az eljárás siettetésének kérdésére kell szorítkoznia. (Helyeslés a baloldalon.) Nem fogják szememre vethetni, hogy korlátozom a szólás szabadságot. (Helyeslés a baloldalon.) Figyelmeztetnem kell önt, hogy már 1/2 4 óra óta beszél. Maradjon a tárgynál.

8 óra 5 perckor Kiofac befejezi beszédét. Kienmann eláll a szótól. A vitát berekesztik. A vezérszónokok elállnak a szótól. Kiofac bekezd zárószavának elmondásába. Beszéde folyamán az elnök többször figyelmezteti, hogy hangosabban beszéljen. Kiofac csehül beszél. Utána felszólal Sehna, a kitől az elnök háromszoros intés után megvonja a szót.

Szavazásra kerül a dolog, a ház az indítvány sürgősségét az összes szavazatokkal hat ellenében elveti.

8 óra 45 perckor Cerny felszólal a nyilvános iskolafelügyeletre vonatkozó sürgős indítványnak megokolása végett. Cerny is csehül beszél.

Dél előtt 11 óra 45 perckor Cerny még folyton beszél cseh nyelven. Nevezetesebb dolog nem történt. Még hat sürgős indítvány van hátra.

12 óra 20 perckor Cerny befejezi beszédét. Sylvester az első szónok, a ki az indítvány ellen feliratkozott, eláll a szótól. Wilhelm indítványára berekesztik a vitát. Böheim és Wilhelm vezérszónokok elállnak a szótól. Choctény leges helyreigazítás céljából újra felszólal és cseh nyelven beszél.

(Az obstrukció leszerelt.)

Az esti órákban táviratozzák Bécsből: Délután sikerült a csehekkel a kompromisszumot megkötöni, minek következtében az obstrukció véget ért.

SPORT.

Maione vivóakadémiája.

— A zsüri tagjai. —

Arad, január 17.

Az aradi sport-életnek néhány év óta vonzó, nagy érdeklődést keltő eseménye szokott lenni Maione Vincenzónak, az Aradon körülbelül polgárjogot nyert olasz mesternek vivóakadémiája. Az idén, a mint megirtuk, a vivóakadémiát február 15-én délután, a Fehér Kereszt szálló nagytermében tartja meg Maione.

A vivóakadémián részt vesz Armentani szegedi vivómester, továbbá Scarnecchia Rafele, a római bersagliere-ezred vivótanára, továbbá a következő amatőrök: Sigmund cs. és kir. huszárfőhadnagy, Krémer József, Schauer Gábor, Láng Oszkár, Sugár Jenő dr., a budapestiek közül: Porteleky László, Spatz és Mészáros Ervin, végül Koós Géza főhadnagy (Nagybecskerek) és Matuskovics főhadnagy (Szeged.)

A zsüri elnökeül Urbán Iván főispánt, tagjaiul pedig a következőket kéri fel Maione: Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, Institoris Kálmán polgármester, Dálnoki Nagy Lajos alispán, Hámory László dr. országgyűlési képviselő, Lehmann Vince vezérőrnagy, Lázár Frigyes ezredes, Wachsmann Vilmos ezredes, Dittrich alezredes, Hadfy Imre honvéd alezredes, Moys Dezső tüzérőrnagy, Tedeschi Viktor, Szathmáry János, Czédly Károly dr. és Sorbán János.

A vivóakadémia fél ótkor kezdődik. Belépőjegy k 4, 3, 2 és 1 koronájával lesznek kaphatók.

+ Az Aradi Athletikai Klub f. hó 15-én Szathmáry János elnöklete alatt választmányi ülést tartott, melyen meleg szavakban mond a

választmány jegyzőkönyvi köszönetet mindazoknak, kik az atléta bál sikere érdekében közreműködni szivesek voltak. Örömmel emeli ki elnök a bál erkölcsi és anyagi sikerét, mert a téves híresztelésekkel szemben a bemutatott leszámolás szerint a kiadások a bevétellel épen fedezhetők voltak. Hogy az erkölcsi sikere mily nagy volt a bálnak, tanui azok a hölgyek, kik a vigalmon jelen voltak. Nagy jelentőségű városunk sportéletére maradandó értékű határozatot hozott a klub. Kimondotta ugyanis, hogy sporttelepén tribünt épít s országos atletikai versenyt rendez a nyár folyamán, melyre lehetőleg igyekezni fog egy angol labdarúgó csapatot Aradra hozni. Tagjai szórakozását emelendő, e hó 31-én thea-estélyt rendeznek saját klubhelyiségükben, melyen a tagok családjaikkal is megjelenhetnek. Egyéb házi ügyek elintézése után a tagok sorába felvették Szalay Géza földbirtokost, Kolombán Pál Acsev. állomás képviselőt, Paikert Henrik földbirtokost, Dániel Péter az első magyar. ált. bizt. társ. hivatalnokát és Jegessy Károly ügyvédjelöltet.

+ Aradi torn szok Budapesten. A Budapesti (budai) Tornaegylet május hó 21-ikén saját nyárt játszó- és tornaterén tornaversenyt rendez, melyre jubileumi vándordíj mint versenydíj van kifizetve. A vándordíjat Fadrusz János szobrászművész készítette, mely Toldi János viaskodását a farkasokkal ábrázolja. A győztes csapat minden egyes tagja az egylet nagy ezüst érmét és oklevelet kap, az egylet pedig a vándordíjat, melyet a következő versenyben megvédeni tartozik. Az idén a verseny neve: *szabadgyakorlatok fabottal*. Részt vehet a versenyben minden magyar tornaegylet, mely az országos tornaszövetségnek tagja s mely rendszeresen kultiválja a tornaszást. Versenyképes azon egyesület, mely előtornáson vagy a vezetőkön kívül legalább hat tagból álló csapatot állít ki. Felhívjuk az Aradi Tornaegylet működő tagjait, hogy a jövő hét folyamán a versenyben való részvételre jelentkezni sziveskedjenek. Az elnökség.

A járási orvosok lakbére.

(A közegészségügy államosítása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 17.

Aradmegye járási orvosi kara nevében Institoris István dr. aradi járási orvos kérvényt adott be a megye törvényhatóságához. Ebben a kérvényben a járási orvosok állandó lakbérilletmény megállapítását kéri a törvényhatóságtól.

A kérvény tárgyalása során érdekes nyilatkozatot tett egy kormánykörökben jól beavatott politikus.

Kijelentette, hogy a kormány legközelebb országosan rendezi a járási orvosok fizetési és lakbérügyét s ezzel kapcsolatban a közegészségügyet; még pedig úgy, hogy államosítja a járási orvosokat, kik ezentúl állami javadalmasba lépnek, a kormány által nevezetnek ki s általában egységesen és egyöntetűen rendezett szolgálati szabályzatoknak lesznek alávetve.

A kormány ezt az államosítást programjának legközelebb megvalósítandó pontjai közé már felvette.

Főlegesen megemlíteni, hogy alig van ügy, mely az állami beavatkozást oly sürgősen kívánja, mint a rettenetesen elhanyagolt közegészségügy. Sok helyen nem tudnak orvost kapni, s ha kapnak is, oly rosszul fizetik őket, hogy az orvosok nem teljesíthetik kötelességüket valami különös ambícióval. Nem csuda tehát, ha Aradmegye állandó választmánya is méltányolta a járási orvosok kérelmét és a lakbérilletménynek 1904. évi január elsejétől leendő rendszeresítését határozta el.

Az állandó választmány a járási orvosok lakbérilletményét az állami javadalmasz terhére rendszeresítette és ezért a kormánytól pótló javadalmaszást fog kérni.

Az állandó választmány határozatában avval indokolja meg a járási orvosok lakbérének szükségét, hogy csak 1400 korona fizetésük van, melynél a legtöbb helyen a községi orvosoknak is nagyobb a fizetésük. Azonkívül hivatalukból folyólag annyira el vannak foglalva, hogy magánprakszist alig-alig folytathatnak.

Aradi első takarékpénztár.

(Igazgató választmányi ülés. — Az intézet múlt évi működése. — Hat és fél millió korona emelkedés. — Az osztalék. — Baros Dezső nyugdíjaztatása. — Az új főkönyvelő. — Az igazgató-választmány elismerése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 17.

Az Aradi első takarékpénztár igazgató választmánya ma délután tartotta rendes negyedévi ülését Parecz György igazgató elnöklete alatt, a mely ülésen a választmányi tagok csaknem teljes számban együtt voltak. Az ülés igen érdekes lefolyású volt, a mennyiben nemcsak az elmúlt üzletévrre vonatkozó jelentéseket, forgalmi kimutatásokat és zárszámadásokat terjesztette be Ottenberg Tivadar vezérigazgató, hanem ez alkalommal az intézet hivatalnokai karában szükségessé vált személyváltások is végleges elintézését nyertek.

Az ülés lefolyásáról az alábbi tudósítást adjuk:

Parecz György a választmányi tagok üdvözlése után rövid visszpillantást vetett a lefolyt üzleti évrre és ennek kapcsán konstata, hogy a gazdasági viszonyok, sajnos, a beállott pénzbőség dacára sem javultak, noha ettől mindenki nagyobb lendületet várt.

A pangás és üzletelenség a közgazdaság minden terén tovább tartott és ha mégis a lefolyt év eredménye a takarékpénztárra nézve minden tekintetben teljesen kielégítő volt és az elért tiszta nyereség az előző évihez képest még néhány ezer koronára rugó emelkedést mutat, ez a szép siker arra vezetendő vissza, hogy az olcsó hitel teljes kihasználása által a forgalom minden egyes üzletágban lényeges emelkedést tüntet föl és ez által a kamatjövdelemben beállott hiány pótolva lett. Így a betétek álladéka százhatvanezer koronával, a váltótárca körülbelül egy fél millióval, a jelzálog kölcsönök álladéka csaknem négyszázezer koronával és az összforgalom hat és fél millió koronával emelkedett az előző évi álladékokhoz képest.

Ezen elnöki előterjesztések után Ottenberg Tivadar vezérigazgató felolvasta a felügyelő bizottság által felülvizsgált és teljesen rendben talált 1902-ik évi zárszámadásokat, valamint a múlt évi nyereségre vonatkozó felosztási javaslatot, melyből kitűnik, hogy a különféle tartalékalapok és a nyugdíjalap bőséges javadalmaszása mellett a lefolyt évrre az osztalék úgy, mint az előző évben, százhatvan korona lesz. Elhatározták továbbá, hogy az intézet hatvankettedik évi rendes közgyűlését, a mely egyuttal tisztújító közgyűlés lesz, f. é. február hó 1-én tartják meg.

Az igazgatóság nevében előterjesztette ezután Ottenberg Tivadar vezérigazgató, hogy az intézetnek egy derék, hasznos főtisztviselője, Baros Dezső főkönyvelő, tekintettel a már hosszabb idő óta tartó betegségére, nyugdíjaztatását kérte. Mivel ezen ügy elintézése az igazgató-választmány hatáskörébe tartozik, szükséges, hogy az igazgató-választmány e kérdésben végleg határozzon. Ennek következtében a választmány Baros Dezső főkönyvelőnek nyugdíjigénye megállapítása mellett saját kérelmére történt nyugdíjaztatását kimondotta és az így üresedésbe jött főkönyvelői állást az eddigi helyettes főkönyvelővel, Laczay Gyulával töltötte be, ki a már egy év óta szabadságotl főköny-

velő teendőit az igazgatóság teljes megelégedésére végezi.

Keresztes Gyula dr. ezen előterjesztésekkel kapcsolatban lendületes és általános helyesléssel fogadott beszédben méltányolta az igazgatóság, **Ottenberg Tivadar** vezérigazgató és a páratlan szorgalmu tisztviselői kar derék működését, végezetül pedig indítványozta, hogy mindezeknek, nemkülönben **Baros Dezső** nyugdíjazott főkönyvelőnek, ki tizenöt esztendői hasznos és elismerésre méltó működése után betegsége miatt saját kérelmére nyugdíjaztatott, jegyzőkönyvi köszönet és elismerés szavazzassék. Az igazgató-választmány ezen indítványt általános helyeslések közt és nagy tetszéssel, egyhangulag elfogadta.

Kisebb ügyek elintézése után az ülés véget ért.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: *Bánymester*, operette. Este: *Három pár cipő*, bohózat. Gyöngyi Izsó vendégfelléptével. (Páros bérlet.)

Hétfő: *Lotty ezredesei*, operette. Gyöngyi Izsó vendégfelléptével. (Páratlan bérlet.)

Kedd: *Boccaccio*, operette. (Páros bérlet.)

Szerda: *Niobe*, operette. (Páratlan bérlet.)

Csütörtök: *Egy szegény ifjú története*, dráma. Császár Imre vendégfelléptével. (Páros bérlet.)

Péntek: *Balassa Bálint*, színmű. Császár Imre vendégfelléptével. (Páratlan bérlet.)

Szombat: *Szultán*, operette (Páros bérlet.)

* **Goldstein Számi.** Gyöngyi Izsó rossz napon kezdte meg vendégjátékát. Részint az előző napok vendégszereplései, részint a mai lutheránus bál miatt csaknem üres ház előtt kellett játszania. Pedig, a kik színházba jöttek, jól mulattak, mint ahogy lehetetlen is nem mulatni a Gyöngyi egészséges humorán, talpraesett bolondságain. Megkacagattja ő még a legkétségbeesettebb öngyilkos-jelöltet is. Partnere **Répási Gusztó** (Toncsi) sem tudta komolyságát megőrizni ott sem, ahol szükség lett volna rá, pedig különben jól játszott. *Geedy* Aranka kitűnő kis drámai alakítást nyújtott, valamint ügyes bakfis volt *Szilassy* Juliska. *Német* kissé túlzott, *J. Pajor* Ágnes, *Ternyei* és *Győre* megfeleltek. (V. J.)

* **Császár Imre** vendégszereplése. Császár Imre, a budapesti Nemzeti Színház előkelő gárdájának egyik kimagasló alakja, aki alakításainak finom jellemzésével, nemcsak a nagy rutinnak, hanem a gondolkodó színésznek nemes sajátosságait viszi a színpadra. *Zilahy* Gyula igazgató eredeti programja az volt, hogy a drámai művek minden válfajának hivatott művészi tolmácsolóit hívja fel vendégszereplésre. A dráma és a társadalmi darabok iránt közönségünk elvesztette az érdeklődést és azért helyes *Zilahy* azon törekvése, hogy a magyar színművészet első rangú tagjait szerepelteti színpadunkon a komoly színművek iránti érdeklődés újbóli felkeltésére. Császár Imre *Balassa Bálint* ban és *Egy szegény ifjú történetében* fog fellépni.

* **Három pár cipő.** Gyöngyi Izsó holnap a „Három pár cipő” énekes vígjátékban lép fel. Partnere **Sz. Karácsonyi** Mariska lesz, akinek a suszter **Léni** egyik legjobb szerepe.

* **Az új miskolci igazgató.** A miskolci színikerület választmánya — mint nekünk táviratban jelentik — **Tarnay** Gyula alispán elnöklete alatt ma tartott ülésén több pályázó közül a miskolci színházat **Németh** Józsefnek, a budapesti népszínház ismert komikusának adta ki egyhangulag. A pályázók között volt **Balla** Kálmán és a volt színikerület igazgatója, **Szalkay** Lajos is. A miskolci színikerülethez Miskolc, Eger, Losonc és Ungvár tartoznak.

* **Lotty ezredesei.** A mai színlapon tévesen lett hétfőre *Niobe* hirdelve, mert hétfőn **Lotty ezredesei** játszó, Gyöngyi Izsó felléptével.

* **Huszárhadnagyból — színész.** Az „isteni szikrát” érzi fellobogni a szívében **Szathmáry** Ervin, a Vácon állomásozó 6 ik honvédhuszárezred hadnagya, a ki egy előkelő, vagyonos budapesti család 22 éves sarja. Bucsut akar mondani eddigi fényes pályájának, hogy régi álmát, vágyait kövesse és színész legyen. A napokban levelet írt **Mezei** Bélának, a győri színház új igazgatójának, a melyben tehetségére és műkedvelői előadásokon elért sikereire hivatkozva, arra kéri, hogy virágvasárnapjától kezdve szerződtesse társulatához segédszínésznek. Kérélméhez **Werner** Gyula orsz. képviselő ajánló levelét mellékelte. Mezei kapva kapott a ritka ajánlaton s három éves szerződést küldött **Szathmáry** huszárhadnagynak.

* **Alden Iza** operaénekesnő holnap, vasárnap délután 5 órakor rendező hangversenyét a **Fehér Kereszt** nagytermében **Faix** J. né zongoraművész közreműködése mellett. A hangverseny műsora a következő:

1. **Verdi:** Nagy opera *Aida* bol éneklő **Alden Iza** urhölgy. 2. **Rubinstein:** *Etüde*, előadja **Faix** J. né urnó. 3. a) **Wagner R.:** *Schlummerlied* b) **Grieg:** *Ich Liebe dich* c) **Hermann:** *Sag mir nur einmal Ja*, éneklő **Alden Iza** urhölgy. 4. **Chopin:** *Grande Polonaise*, előadja **Faix** J. né urnó. 5. a) **Saint-Saëns:** *Opera Aria* **Samsón** és **Dalilából** b) **Brahms:** *Feldeinsamkeit* c) **Rückauf:** *Csábdal* d) **Magyar Népdalok** éneklő **Alden Iza** urhölgy. **Helyárak:** 6, 4 és 2 korona. Jegyek előre válthatók ifj. **Klein Mór** könyvkereskedésében és este a pénztárnál.

A világosi Pató Pál.

(Egy jegyző, aki fizetésért pihen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 17.

Aradmegye állandó választmányának mai ülésén érdekes képet nyertünk a világosi jegyző működéséről.

Ha **Moltkét** a világtörténelem a „nagy hallgató” jelzővel tüntette ki, akkor a világosi jegyzőt a stilszerűség kedvéért a „nagy pihenő”-nek lehet elnevezni.

A világosi jegyző körülbelül annyi jövedelmet huz, mint egy alispán és ezért a fizetésért annyit dolgozik, mint a híres **Pató Pál**, aki tudvalevőleg nem erőltette meg magát a munkában. Hogy ez úgy van, azt bizonyítja ma délelőtt az aradmegyei állandó választmány ülésén **Schill** József főjegyző panaszos felszólalása.

Schill József főjegyző ugyanis elpanaszolta, hogy **Török** János világosi közigazgatási jegyző összes teendőit áthárítja **Todoreszku** György adóügyi jegyzőre, aki ennek folytán annyira túl van terhelve munkával, hogy nem képes elvégezni azt a munkát sem, mely az adóügyi igazgatással jár. Elmondta a főjegyző, hogy a közigazgatási jegyző annyira ment a semmittevésben, hogy még egy külön irnoki állást is rendszeresített a községi képviselő testület által, csak azért, hogy ő neki ne legyen munkája. Ezt s csak azért tette, mert már több munkát nem tudott az adóügyi jegyzőre áthárítani. Azt indítványozza tehát, hogy az állandó választmány, ha másképp nem lehet segíteni, markoljon bele a község önzagazgatási jogába és mindenekelőtt semmisítse meg azt a képviselőtestületi határozatot, mely **Török** János jegyző munkájának elvégzésére egy irnoki állást rendszeresített 700 korona fizetéssel, ami természetesen a község amúgy is megterhelt számlájára történik.

Dálnoki-Nagy Lajos dr. alispán is úgy tudja, hogy a világosi adóügyi jegyző éjjel-nappal dolgozik és nem képes elvégezni munkáját.

Az állandó választmány úgy határozott, hogy föloldotta a községi képviselőtestület azon határozatát, melylyel a község jegyzőjének pi-

henőt akarván szerezni, 700 koronával terhelte meg költségvetését.

Sajnálattal kell konstataálnunk, hogy Aradmegye néhány jegyzői irodáiban még lehetne felfedezni ilyen „nagy pihenőket”. Nemcsak **Török** János az, a ki a maga munkáját más vállára tolja át, hanem többen is vannak Aradmegye jegyzőinek sorában. Annak idején meg fogjuk ragadni az alkalmat, hogy ezeket az urakat megzavarjuk kissé nagy nyugalmukban.

A csálai vadászkaland újabb bonyodalmi.

(Egy vezércikk és a tényállás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 17.

A Csálai erdőben január 5-én tartott miniszteri vadászatok alatt tudvalevőleg kellemetlen incidens zavarta meg a meghívott aradi és budapesti vadászok kedvtelését, mely incidensről megemlékeztünk már lapunkban.

Az ügy még korántsem nyert befejezést, sőt most kezd csak igazán bonyolódni.

Az eset története után néhány nappal **Nagy** Sándor dr. aradi ügyvéd vezércikkét írt róla egyik helyi lapban. Ebben a cikkben ismertette azt a kinos incidenst. Elmondta, hogy új-aradi polgárok kincstári területen özet lőttek, mire a vadásztársaság néhány tagja megköztözte, véresre verte és a vadászakba kísérté az ujaradiakat. A cikkben „vérlázító brutalitás”-nak nevezte a vadászok eljárását s meglehetősen kemény, sértő kitételekkel illette őket.

A cikk megjelenése után a vadásztársaság több tagja, kik a vadászatban igen, de a fenti brutalitásban, mely ellen tiltakoztak is, nem vettek részt, a mai napon kérdést intézett **Nagy** Sándor dr.-hoz, hogy vajon a cikk sértő kitételei reájuk vonatkoznak-e?

Nagy Sándor dr. a társaság megbízottjainak kijelentette, hogy a cikk minden sértő kitétele mindazokra vonatkozik, akik a brutalitásban: akár a tetteleges bántalmazásban, akár a megköztözésben, akár pedig a törvénytelen bekecsérésben részt vettek. Természetes, hogy azokat, kik ezen cselekményeknek nem voltak részesei, nem érinti.

A megbízottak ezen válaszbán megnyugodva távoztak **Nagy** Sándor dr.-tól.

A vadászkaland, mint jó forrásból értesülünk, élénken foglalkoztatja a földművelésügyi miniszteriumot is, mely a vadászatot rendezte. Kétségtelen, hogy a miniszterium ebből a botrányból kifolyólag megindítja a vizsgálatot.

Módunkban van a sokat emlegetett vadászkaland lefolyását hivatalos megállapítás nyomán, a tanukihallgatások adatai szerint, egész hitelesen közölni:

Három új aradi vadász, **Hohn** József **Sachs** Róbert és **Zimmer** József vadásztak a csálai erdő mellett lévő saját területükön ugyanabban az időben, mikor a miniszterium vendégei is vadásztak a szomszédos csálai erdőben.

A vadászaton a következő huszonnégy vadász vett részt: **Fábián** László, **Bohus** Lajos báró, **Szentkereszthy** György báró, **Erhöfer** miniszteri tanácsos, **Leviceky** erdőtanácsos, **Fábián** Lajos dr. táblai bíró, **Szombathy** György dr. orsz. képviselő, **Rohács** Dezső erdőfelügyelő, **Hammersberg** alerdőfelügyelő és vadászati felügyelő, **Krenner** Vilmos államvasuti főfelügyelő, **Pécsely** Elek főszolgabíró, **Bécsy** Dezső főerdész, **Varga** Zsigmond, a csálai szőlőtelep intézője, **Sealay** Károly, **Millig** József, **Simon** Jenő, **Török** Sándor erdőszeti szakiskolai igazgató, **Molcsányi** Ernő főerdész, **Ternyei** főerdész, **Sugár** Károly erdőrendező, **Probst** Mihály, **Jausch**

Oszkár szőlő- és borászati felügyelő, *Gallubich* Gyula, *Röhrich* erdőrendező. Legnagyobb részök kocsin űlt.

Mikor megtudták, hogy az ujaradi vadászok tilalmi időben sutát lőttek, *Hammersberg* vadászati felügyelő és *Sugár* Károly lippai erdőrendező maguk elé hozták a vadászokat, kik közül azonban csak *Sachsot* és *Zimmert* sikerült elfogni. Rövid szóváltás után *Hammersberg miniszteriumi vadászati felügyelő arcul ütötte az egyik Sachsot, majd hozzálépett Sugár Károly lippai erdő rendező és szintén arcul ütötte az ujaradi vadászt.*

Sugár Károly ekkor utasította az erdőőröket, hogy a két embert kísérik be igazolás céljából a családi főerdőhivatalba.

Ekkor közbelépett *Molcsányi* Ernő aradi főerdész és a következőket mondta:

— Főlölesges őket bekísérni, miután mindkettőt személyesen ismerem

Sugár Károly azonban azt válaszolta:

— Miután a vadászat rendezésével én vagyok megbízva, az én felelősségemre be kell őket kísérni.

Ez meg is történt. Meg van állapítva, hogy az ujaradi vadászok tilalmi időben öz-sutát lőttek, vitás azonban az, hogy a vadat a saját, vagy rájuk nézve tilalmas vadászterületen lőték-e. Az eddigi vizsgálat még ezt nem derítette ki.

Jank János lemondása.

(A ternovai főszolgabíró nyugdíjban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 17.

Amiről az aradmegyei közigazgatással ismerősök régóta beszéltek, az ma valóra vált: *Jank* János a ternovai járás főszolgabírója ma beadta lemondását a főispán kezébe.

Jank János már régen szolgálja a vármegyét. Egyike a legrégebbi főszolgabíráknak, aki egy egész emberöltőn keresztül áldozott a közigazgatásnak minden erejével, egészségével.

Igy magyarázható meg, hogy *Jank* János kifáradt és pihenni vágyik. Lemondási kérvényében is felhossa, hogy korára és megrendült egészségi állapotára való tekintettel kéri nyugdíjaztatását.

A kérvény ma délelőtt érkezett meg a megye vezetőségéhez. Ugyancsak ma délelőtt volt a közgyűlést előkészítő állandó választmány ülése, s így *Schill* József főjegyző már ma bejelentette az állandó választmányhoz a beérkezett lemondást.

Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán javaslata az volt, hogy a választmány fogadja el a lemondást. Indokolta avval, hogy ugy a főispáni, mint az alispáni hivatalvizsgálatok alkalmával kitűnt, hogy *Jank* János immár megrokkant munkaerő és egy főszolgabírói állás betöltésére képtelen.

Az állandó választmány, az alispán javaslatát egyhangulag elfogadta és elhatározta egyben azt, hogy a lemondott főszolgabíró nyugdíjának megállapításakor beszámítják összes szolgálati éveit.

A lemondott főszolgabíró ellen folyamatban volt fegyelmi eljárásokra vonatkozólag pedig mivelhogy anyagi érdekelttség nem forgott fenn, a választmány akként határozott, hogy az eljárást beszünteti és a lemondást minden további nélkül tudomásul veszi.

Érdekes, hogy a ternovai járás most egészen gazdátlan. A főszolgabíró lemondott, a szolgabíró *Bogdánffy* Béla dr. pedig három havi szabadságra *Merán*-ba utazott. Természetes, hogy az alispán, a mint szükséges lesz, rögtön intézkedik a helyettesítés ügyében.

Aradi Közlöny.

Január elsejével új előfizetést nyitottunk az Aradi Közlönyre.

Ugy érezzük, hogy hangzatos előfizetési felhívásra nincs szükségünk. A vidék legnagyobb, legértelmesebb napilapját adjuk az olvasó kezébe, mert célunk az, hogy kimerítő gazdag hiranyaggal, lapunk szellemi részének előkelő színvonalával, főlölesgessé tegyük a vidéken a fővárosi lapokat.

Az Aradi Közlöny, függetlenségének teljes tudatában, a törhetlen, tiszta szabadelvűség, a nyílt szókimondás és a demokrácia fegyverével fog harcolni a jövőben is az igazságért és a közjóért.

Zászlónkon ez a jelszó áll: Mindent a közönség érdekében!

Az ARADI KÖZLÖNY előfizetési ára:

HELYBEN	VIDÉKEN
házhöz hordva:	postán küldve:
Egy évre . . . . . 24.—	Egy évre . . . . . 28.—
Fél évre . . . . . 12.—	Fél évre . . . . . 14.—
Negyed évre . . . . . 6.—	Negyed évre . . . . . 7.—
Egy óra . . . . . 2.—	Egy óra 2.40

Aradi katonák mulatsága.

(Az „Adjustirungs Anstalt“ bálja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 17.

Az idei farsang ugyan egy kissé szegény volt a bálakban, de azért jutott belőlük mindenféle. Elitbál, zárt és legzártabb körű mulatság, kedélyes este és más egyéb. Hanem a legérdekesebb mulatság mégis ma este volt, amelyről ugyan civil körökben keveset tudnak, de a várbán valóságos forrongást idézett elő.

A bál maga arról tesz tanuságot, hogy a mulatságok rendezésében mint érvényesül a testületi szellem és hogy mihelyt van *firma*, sietnek ahhoz bálát csinálni.

Van tudniillik az aradi várbán egy hatalmas műhely, amelyben körülbelül nyolcvan katona dolgozik. Az aradi várbán, a háboru esetére is számítva, körülbelül hatezer emberre való ruha és felszerelés van raktáron. Azelőtt a közponi raktár ezeket készen küldte le a varba, de most csak az anyagot küldi le s ez a nagy műhely, szabók, cipészek és mások dolgozzák föl. Így szervezetett a várbán az *Adjustirungs-Anstalt*, amelyben nyolcvan ember dolgozik, két szakaszvezető és egy őrmester felügyelete s *Brener* százados vezetése alatt.

Az *Adjustirungs-Anstaltban*, a mig fűtyörészve, nótával ment a munka, ötlet született meg. Ha mulatságot rendeznek a tiszt urak, bálát rendeznek az önkéntesek, mért ne csinálhatnának ők bálát, a saját cégük alatt?

S a mit az *Adjustirungs-Anstaltban* tervbe vesznek, abból lesz is valami, akár bakkancs, zubbony az, akár bál. A bálát ki is tüzték ma estére, az ujaradi *Fekete Ember*-hez címzett vendéglőbe.

Az érdekes mulatságra meghívót is bocsátottak ki, tudatván, hogy az „*Adjustirungs Anstalt des k. u. k. Infanterie Regimentes No. 33.*“ egy nagy bálát (*einen grossen Ball*) rendez az ujaradi *Fekete Ember*-hez címzett vendéglő összes termeiben, amelyre a bajtársakat tisztelettel meghívják. A belépti díj: „*Für Burschen 25 kr. Für Mädchen 15 kr.*“

Az ezredben lázas izgalom várta a bálát. A tiszték úgy vették híret, hogy a mióta az ezred áll, annyi kimaradási engedélyt nem kértek a századoknál, mint ma.

Hanem valami majdnem elrontotta a mulatság tervét. A mulatságot ugyanis — elfelejtették bejelenteni az ezredparancsnokságnak. Egy ilyen meghívó *Wachsmann* Vilmos ezredes kezébe került, aki előbb jóízűt nevetett rajta, azután kihallgatásra vezényelte a nagy műhelyhez rendelt két szakaszvezetőt.

— Miféle bálát rendeznek maguk?

— Melde gehorsamst... az *Adjustirungs-Anstalt* emberei rendezik.

— Hát nem tudják, hogy az ilyet be kell jelenteni?

— Melde gehorsamst, nem tudtuk. Még sohase rendeztünk bálát.

Az ezredes végül mégis megadta az engedélyt az érdekes mulatsághoz, de a két szakaszvezetőt felelőssé tette, hogy ott rend legyen.

Ma este pedig, az ujaradi Fekete Ember vendéglőben táncra gyűlt a fél ezred. A bálai tudósítók, ha nem röstelték volna a fáradságot és elmentek volna az *Adjustirungs-Anstalt* báljára, bizonyára fényes sikerről számolhattak volna be. A nagy bál nem vált szégyenre a regimentnek s a katona rendezőkre bizony irigykedve tekinthetnének a civilek, akik hat esztendőbe se tudnak egy ilyen mulatságot összekalapálni. És ha az uniformis csábos varázsára gondolunk, akkor ki tudja, hány *Mädchen* szive cserélt ga-dát az *Adjustirungs Anstalt* nagy bálján, a Fekete Ember összes termeiben...

Krivány János

és a tisztviselők felelőssége.

(Két kérvény a vármegye előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 17.

Krivány János nagy sikkasztásának ma ismét egy epizódja játszódott le Aradmegye állandó választmányának ülésében.

Két kérelem érkezett be nemrég a vármegye törvényhatóságához. A kérelmet *Schwéger* Lajos volt főszámvevő, jelenleg bokszeji körjegyző és *Barb* Efrém volt főpénztári ellenőr adták be. *Schwéger* azt kérte, hogy háza eladásából befolyt és a megye főpénztárában letétkép őrzött 2250 forintot adják neki vissza, *Barb* Efrém pedig azt kérte, hogy a házára betáblázott 800 forintot törüljék.

A kérvényezők kérelmüket hathatós indokokkal támogatták. Elpanaszolták, hogy őket erkölcsileg ugyanis tönkretette a *Krivány-ügy* s egyedüli támaszuk a jövőre az a kis vagyon, melyet a megye el akar tőlük pereini.

A megye annak idején, mikor a köztörvényhatósági bizottság a fegyelmi eljárás során ugy *Schwégerre*, mint *Barb* Efrémre kimondta az anyagi felelősséget, megbizta a megyei főügyészt, hogy indítson pert a két felelősséggel tartozó tisztviselő ellen.

Dálnoki-Nagy Lajos dr. alispán, támaszkodva a törvény intézkedéseire, ma azt javasolta, hogy mindkét kérvényt utasítsa el a választmány.

Keresztes Gyula dr. tisztí főügyész, arra hivatkozott, hogy a megindítandó pör oly költséges lesz, hogy a két tisztviselő lefoglalható vagyona nem lesz elég még a költségek fedezésére sem. Ez okból indítványozza, hogy a pertől az állandó választmány tekintsen el s adja ki a két volt tisztviselőnek a lefoglalt értékeket.

Az állandó választmány ezután meghozta határozatát, melylyel mellőzte az alispán előterjesztését és méltányossági okokból, továbbá es esetleges pör eredménytelenségére való tekintettel akkép határozta, hogy ugy *Schwéger* Lajos, mint *Barb* Efrém kérelmének teljesítését fogja a legközelebbi közgyűlésnek javasolni.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Közgyűlés éjjel. Az aradi pincér segélyező és elhelyező egyesület a folyó hó 21. és 22. ike közötti éjjel egy óraker tartja rendes évi közgyűlését a Fehér Kereszt nagytermében. A hatóság a közgyűlés megtartására megadta az engedélyt. A múlt esztendőben is éjjelre

tűzték ki a pincérek közgyűlésüket, de mégis nappal voltak kénytelenek megtartani, mert nem kaptak az éjjeli gyülekezésre engedélyt. Hogy miért választják a pincérek az éjszakát a gyűlésre, annak az ismeretes körülmény az oka, hogy nappal el vannak foglalva, s a kávéházakban, vendéglőkben nem nélkülözhetők.

(*) Az aradi székely otthon f. hó 25-én, vasárnap délután 4 órakor tartja évi közgyűlését, a következő tárgysorozattal: 1. Titkár jelentése az évi működésről. 2. Számvizsgálók jelentése alapján határozás a pénztáros és ellenőr felmentvényei tárgyában. 3. Tisztviselők választása. 4. Költségvetés tárgyalása. 5. Indítványok.

(*) Az aradi hivatalosok betegsegélyző és temetkezési bizottsága holnap, vasárnap 3 órakor rend-s havi választmányi ülést tart.

A Iuteránus-bál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 17.

A farsang második bálja, ahogy a mulatságok nyelvén mondani szokás: beütött. Ugy a bál közönségét, mint a hangulatát tekintve feljegyezhetjük, hogy az idej bálak közül siker tekintetében alig fogja felülmúlni valamelyik is. Előkelő közönsége és fesztelen hangulata, összetartó társasága és barátságos kedélye volt a mulatságnak s ezek mindegyike kitartott a közönséggel együtt reggelig.

A táncot hangverseny előzte meg, melynek első szereplői *Kabdebó* Margit és *Vince* Margit voltak. Saint-Saensnek „Variations sur un thème de Beethoven” című darabját játszották két zongorán. A közönség, bár táncmulatság hangversenyén volt, nem dilettánsokat látott a két szereplőben, hanem művészeket, s játékkukat ehhez képest bőséges tapsal honorálta.

Gazdy Arankának, az aradi színtársulat tagjának szavai. Kiss Józsefnek egyik legszebb drámai költeményét: *A rab asszony* című balladát szavaita el általános retszés mellett.

Az aradi hangversenyek legkedvencebb szereplője, *Zilahyné-Singhoffer* Vilma lépett ezután az emelvényre. Ncsodának „Még egy napot kell adnod nekem”, és *Marchen* „La Folletta” című dalát énekelte el az 6 aranyos hangjával. Enekszámait *Kuetzky* Vilma igen diszkrétan kísérte s a kettős hatás készítette a közönséget akkora tapsra, hogy *Zilahyné* kénytelen volt szereplése számait *Tarnay*nak egy dalával megtoldani.

A hangversenyt az *uri cigánybanda* tüzes magyar nótái fejezték be.

A város előkelőségei közül megjelentek a bálon *Urban* Iván főispán, *Varjassy* Lajos polgármester-helyettes, dr. *Dálnoki Nagy* Lajos alispán, báró *Bánhid* Antal, *Szombathy* György dr., *Hámory* László dr. országgyűlési képviselő, *Boros* Vida, *Parecz* Gyula dr., *Szathmáry* János, *Vas* Gusztáv, *Frint* Lajos, *Müller* Károly, *Csési* Imre, gróf *Bréda* Viktor, *Heinrich* Sándor, *Falkert* Henrik stb.

A jelenvolt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: özv. Borotvás Dezsőné (Makó), *Boros* Vidáné, gróf *Bréda* Viktorné, báró *Ditfurth* Ferdinándné, *Brunhuber* Józsefné, *Blaskovits* Ernesztné, *Bing* Béláné, báró *Bedusz* Károlyné, báró *Bánhid* Antalné, *Csáklány* Sándorné (Ujarad), *Csési* Imréné, *Csernovits* Dórné, *Frint* Alajosné, dr. *Graur* Viktorné, *Herzig* Ottóné, özv. *Hauser* Károlyné, *Heinrich* Sándorné, *Horváth* Janosné, *Kontz* Józsefné, dr. *Kovács* Aronné (Szeged), dr. *Kálmán* Fe-

renené, özv. *Kintzig* Ferenecné, ifj. *Kintzig* Jánosné, özv. *Kremer* Józsefné, *Keller* Gyuláné, *Kubelka* Ferdinándné, *Kiss* Lajosné, özv. *Korber* Gyuláné, dr. *Králtz* Lajosné, dr. *Keller* Izsoné, *Losonczy* Lajosné, dr. *Ludig* Istvánné, dr. *Lázár* Izidorné, *Laczay* Endréné, *Leopold* Zsigmondné, *Meisztrovics* Jánosné, *Mistéth* Sándorné, *Madarász* Antalné, *Magyary* Ferenecné, *Nikolits* Döméné, dr. *Ottvös* Dánielné, *Preisinger* Józsefné, ifj. *Purgly* Jánosné, *Purgly* Lászlóné, *Persa* Péterné, *Réthfalvy* Gyuláné, *Szalay* Antalné, *Simonfy* Aladárné, dr. *Simó* Károlyné, *Somogyi* Agostonné, *Székely* Károlyné, *Sági* Henrikné, *Schröder* Béláné, *Tiszi* Lajosné, *Kövér* Béláné, *Urban* Ivánné, *Urban* Paterné, *Ubl* Ferenecné, lovag *Waciavicek* Rudolfné, özv. *Végh* Aurelné, *Vince* Miklósné, *Varjassy* Iona, *Vas* Gusztávné, *Vetsey* Jenóné, dr. *Vajda* Istvánné, *Wadowszky* Gusztávné, *Vizer* Lajosné, *Varjassy* Arpádné, *Vasádi* Kovács Lajosné, *Zaray* Odórné, *Zilahy* Gyuláné, *Zikó* Jánosné.

Leányok: *Bereitvás* Boriska (Makó), *Boros* Dóra és *Malvin*, *Brunhuber* nővérek, *Bedusz* Mici, *Balázs* Hermin, *Csernovits* Olga és *Jucsi*, báró *Dürfeld* nővérek, báró *Ditfurt* nővérek, *Frint* Olga, *Gazdy* Aranka, *Heinrich* nővérek, *Haán* Margit, *Kontz* Margit, *Kovács* Irma (Szeged), *Kabdebó* Margit, *Kintzig* Margit, *Kosztolányi* Margit, *Kintzig* nővérek, *Keller* Janka, *Kiss* Stefi, *Lacay* nővérek, *Losonczy* Mariska, *Littler* nővérek, *Lázár* Margit, *Meisztrovits* nővérek, *Madarász* Anna, *Magyari* nővérek, *Nikolits* Ilonka, *Ottvös* Andrea, *Preisinger* Margit, *Réthfalvy* Eteika, *Rozsnyay* nővérek, *Szalay* Lenke, *Szalay* Janka, *Somogyi* Mariska, *Tiszi* Pálma, *Terényi* Iza, *Ubl* Ilonka, *Vásárhelyi* Janka, *Vince* Margit, *Varjassy* Elza, *Vajda* Olga, *Weichart* Aurora, *Vizer* Mártha, *Zaray* Margit, *Zikó* Lenke.

TANÜGY.

(—) A tanítók közgyűlése A mára hirdetett közgyűlés e hó 25-ére halasztatott el, mert a tagok nem jelentek meg határozatképes számban. Ezen a gyűlésen ad számot a titkár az évi eredményről. A segélyalap évi tiszta jövedelme 6000 korona volt, amelyből hét özvegy illetőleg nyugdíjas tag nyer segélyt. Az alap segélyez négy tanító árva is, így teszi lehetővé tovább képzésüket, vagy neveltetésüket. Ez mutatja, hogy e jótékony intézmény igazán méltó a közönség pártolására.

A Weitzer-hagyaték.

(Ajánlatok a városi tanácshoz.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 17.

Sieber Ede a gráci vaggongyárj igazgatója, a *Weitzer*-féle végrendelet végrehajtója érdekes és fontos tartalmu levelet intézett Aradváros tanácsához, arról értesítvén, hogy az örökségben van a *Societe Anomin de Tramvay's de Romagne* (római közuti vasut vállalat) tiz részvénye, melyeknek vevője jelentkezett.

Ajánlja, hogy ezeket az exotikus papirokat előnyös volna eladni, mert valószínű, hogy azok értéke alászáll s ezáltal a várost veszteség éri. Az ajánlattevő *Grün* Zsigmond bécsi cég, mely tisztességes árért hajlandó a részvényeket megvenni.

A tanács ma foglalkozott ezzel az ügygyel és áttette azt a tisztli ügyészhez. Az ajánlat legközelebb a tanács plénuma elé kerül, mely a tanács rendes tagjain kívül a tiszteletbeli főügyészekből áll.

A *Weitzer* hagyatékkal nagyon sok dolga van a tanácsnak, melyet főképen a különböző ajánlatok hoznak nehéz helyzetbe. Sűrűn érkeznek vételi eseladási ajánlatok, melyeket illetőleg a tanács keze meg van kötve, miután még nem vette át a város a hagyatékot. Ha valamit eladnának, arra vonatkozólag az örökök beleegyezését is ki kellene kérni.

Sok esetben pedig nagyon előnyös volna némely részvények eladása, azoké tudniillik, hol az értékek hanyatlása van kilátásban. A hat év folyama alatt, míg a hagyaték ügye nincs lebonyolítva, a tanácsnak még sok kellemtelensége lesz ezen a réven.

HIREK.

Egy pénzüzet arcátlansága.

— Német nyelvű átirat. —

Arad, január 17.

A német hatóságok és vállalatok arcátlanságáról gyakran volt alkalmunk írni. A magyarellenes érzelem igen sűrűn lázong a Németországból érkező megkeresésekben, átiratokban, melyeket magyar hatóságokhoz intéznek. A magyar hatóságok ezelőtt udvariassággal, vagy, ha úgy tetszik, gyávasággal bántak el az ilyen irásokkal, s csak az utóbbi időben ébredt fel a nemzeti önérték annyira, hogy az arcátlanságokat kelő erélyességgel visszautasították.

Aradvárosának most ilyenmü ügye akadt, s az eset jelentőségét erősen súlyosítja az a körülmény, hogy ezuttal magyarországi félről, egy magyar pénzüzetről van szó.

Az ismert nagyszabeni bank, a *Hermannstädter Sparkassa* átiratot intézett Aradvárosához, s az átirat szövege elejétől végig német, amiképen német nyelvű a hivatalos papiros nyomtatott felírása is.

A tanács mai ülésén tárgyalta a bank német átiratát, s elhatározta, hogy nem veszi tudomásul a tartalmát, hanem erélyes hangu válaszban visszautasítja. Eme határozatát a tanács a nemzetiségi törvénnyel indokolja meg, melynek egyik szakasza értelmében magyar hatósággal vagy magyar nyelven, vagy pedig az esetleg használatos jegyzőkönyvi nyelven lehet hivatalosan érintkezni. Már pedig Aradnak a jegyzőkönyvi nyelve is csupán magyar.

A nagyszabeni bank eljárása annál csunya, mert Aradnak, magánfelek révén, rengeteg összeköttetése van, s városunkból évente igen sok pénz vándorol hozzá, kölcsön-üzletekből.

— Nagyvárad *Bánffy* Dezső mellett. Országszerte nagy feltűnést keltett *Bánffy* Dezső bárónak, a volt miniszterelnöknek cikke, a melyben fölemelte szavát a képviselőházban legutóbb elfogadott, és a magyarságra nézve valóságos szégyenparagrafust tartalmazó utlevél-törvény ellen. A mint lapunknak jelentik, *Nagyvárad* város törvényhatóságának számottevő férfiai között mozgalom indult meg, hogy hivassanak össze rendkívüli közgyűlést, mely az utlevélről szóló törvény ellen fölirattal forduljon a képviselőházhoz.

— *Tisza* Kálmán nagy beteg. Budapestről táviratozzák, hogy *Tisza* Kálmán özvegye súlyos betegen, tüdőgyulladásbar fekszik lakásán.

— Mozgósítási mesék. Az osztrák lapok után ma néhány budapesti újság szintén nyugtalanító híreket közöl arról, hogy mozgósítás előtt állunk, sőt hogy már két egész hadtestet hadilábra állítanak. Azt is írják, hogy a boszniai helyőrséget megerősítik, esetleg hadilábra állítják. Ez iránt az utóbbi napokban Bécsben a király elnöklése alatt katonai tanácskozások voltak és ezeken a tanácskozásokon a magyar kormány részéről *Fejérváry* Géza báró honvédelmi miniszter is részt vett; legutóbbi bécsi utja is ezekkel a hadikészülődésekkel áll kapcsolatban. Mint illetékes oldalról jelenti a felhivatalos *M. N.*, ezek a híresztelések minden tényleges alapot nélkülöző koholmányok

és csupán önkényes találgatásokra vihetők vissza.

— **Csák Cyrjék kitüntetés.** Lapunk hozta először annak híret, hogy Csák Cyrjéket, a minoriták tartományi rendfőnökét a király harmadosztályú vaskorona-renddel tüntette ki. E jó forrásból merített közleményünket ma a legautentikusabb forrás: a hivatalos lap erősíti meg, mely mai számában az alábbi, legfelsőbb kéziratot közli:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán Csák Cyrjék Alajos a minorita-rend tartományi főnökének és az aradi római-katholikus plébánia adminisztrátorának, az egyház és közügyek terén szerzett érdemei elismerésül, harmadosztályú vaskorona-rendemet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1903. évi január hó 12-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Gróf Széchényi Gyula, s. k.

A kitüntetett rendfőnököt a mai nap folyamán is többen keresték, hogy gratuláljanak neki, Csák Cyrjék azonban, mint már jeleztük, hétfőn érkezik bába Budapestre.

— **Hornig püspök betegsége.** Veszprémből táviratozzák, hogy Hornig püspök betegségéről kedvezőtlen hírek érkeztek Bécsből, hol a beteg főpapon ismételt műtétet hajtottak végre.

— **Uj magyar bárók.** A hivatalos lap mai számában két legelső kéziratot közöl, melyek szerint a király báró Hauer Lipót ezredesnek és a 16. számú huszárezred parancsnokának, valamint utódainak, továbbá báró Blomberg Lajos nyugalmazott századosnak és utódainak a magyar bárói méltóságot adományozta. Együttal a király báró Hauer magyar bárói rangját annak örökbe fogadott leányára: kiskorú Hauer Antonia Vilma Leopoldinára is átruházta.

— **A vasutasok fizetésrendezése.** Budapestre táviratozzák, hogy a magyar államvasuti tisztviselők fizetés rendezése ügyében az érdekelt miniszteriumok már megegyeztek. Az idén július elsején az új fizetési rendszer életbe lép.

— **Ujtások a városi pénztárnál.** Röviddel ezelőtt megemlékeztünk azokról a nehézségekről, melyek ujév óta az aradvárosi közpénztárnál fennállanak annak következtében, hogy a kezelés biztonsága érdekében új intézkedések tettek. Ezeknek a nehézségeknek a hivatalnokokon kívül a közönség is kárát látta. A tanács mai ülésén foglalkozott ezzel az ügyvel s intézkedett a nehézségek elhárítására vonatkozólag. Nagy bonyodalmat okozott az a körülmény, hogy a letétként kezelt takarékpénztári könyveknek a város nevére való kötnyezésével a kamatokat is kötnyeztek, s a felek, mikor fel akarták venni a tőkájük után járó kamatot, ezt csak a várostól nyert utalvány előmutatása mellett tehették. A tanács intézkedésével a kamatok ezután nem kötnyezhetnek a város nevére, s a felek közvetlenül felvehetik. Ez volt a legfőbb intézkedés, mely mellett még sok kisebb jelentőségű változtatást is tettek a közönség kényelmére.

— **Aradmegye állampapirjai.** Aradmegye állandó választmánya nemrég elhatározta, hogy a vármegye tulajdonát képező és a megyei főpénztárban őrzött állami papirokat eladja. E végből megbizta a megyei főpénztáros helyettesét, hogy az eladás iránt tegye meg a szükséges lépéseket. A megbízott főpénztáros most azt jelenti az állandó választmánynak, hogy az állampapirok közül a szelvényes papirok adhatók el, mert a kamatvesztéses állampapírok Aradmegye javára vinkukálva vannak.

— **Magrovási kaland a tanács ellen.** Aradváros tanácsa furcsa irást kapott. Stampfl Gusztáv büvévész, akivel éppen tegnap foglalkozott a törvényszék vádtanácsa rágalmozó röpirata miatt, megtámadta a tanácsot azért, mert egy a várossal folytatott vitás ügye nyilvánosságra került a lapok közlése útján. Stampfl a tanácsot a legdurvább szavakkal apasztrofálta, melyek valamely bünszövetkezetre is tulerősek lennének. A tanács a súlyos sértéseket tartalmazó terjedelmes förmendvényt áttette a kihágási bírósághoz a kellő eljárás megindítása céljából.

— **A szász trónörökös.** Genfben jelentik: Giron legközelebb Párisba utazik, hogy ott megfelelő lakást béreljen. A trónörökös, mihelyt a válást január 28-án kimondják, ami kétségtelen, Gironnal Párisba költözik. A trónörökös az összes kérdéseket rendbe hozta az ügyvédekkel. Szászországban lévő vagyona, illetve hozománya után életfogytig jelentékeny évi járadékot fog kapni, úgy, hogy anyagi gondokkal nem kell majd küzdenie. A születendő gyermekre nézve kijelentette a trónörökös, hogy az férjétől való, minthogy annak megfogantatásakor még nem volt viszonya Gironnal. Ezt az ügyvédek előtt Giron ismegerősítette. A szász trónörökös különben sohase kételkedett abban, hogy a születendő gyermek nem tőle volna.

— **Az aradmegyei jegyzők nyugdíjkezdésénél.** Az aradmegyei jegyzők nyugdíjkezdésénél azt a kérést intézte a megye állandó választmányához, hogy kérvényüket terjessze fel a belügyminiszterhez. Ebben a kérvényben azt kérik, hogy az 1896-iki, milleniumi évet számítsa be a kormány kezesen a nyugdíjba. Az állandó választmány, tekintve, hogy a jegyzők már kétszer is, bár sikertelenül intézték ezt a kérelmet a kormányhoz, harmadszor is felterjeszti a kérelmet.

— **A német trónörökös a cárnál.** Pétervárról táviratozzák: Azon a diszobéden, a melyen a cár a német trónörökös tiszteletére a téli palotában adott, Miklós cár a következő pohárköszöntőt mondotta:

— Boldog vagyok, hogy önt körünkben láthatom és a midőn szíves látogatását köszönöm, fenkölt szüleinek, a császár és a császárné ő Felségeiknek, valamint cs. és kir. felségednek egészségére ürítem poharamat.

A trónörökös erre ezt válaszolta:

— Mélyen meghatva azoktól a kegyes szavaktól, a melyeket Felsőged az imént hozzám intézett, engedelmet kérek arra, hogy felségednek atyám, a császár és király ő Felsége nevében, valamint a magam nevében benső hálaomat fejezem ki azért a szerejtel teljes fogadásért, a melyben részesültem s a melyet elpusztíthatatlanul meg fogok őrizni emlékezetemben. Poharamat Felsőged, Feodorovna Mária és Feodorovna Alexandra ő Felségeik, valamint az egész császári család egészségére ürítem.

A pohárköszöntők után a cári pár és a német trónörökös cerclet tartott. A trónörökös hosszabb ideig beszélgett Lamsdorff, Witte, Kuropatkin, Plehve és Frederiksz miniszterekkel, továbbá Rojdsztovenszkij tengernagygyal, a ki a revali flottagyakorlatokat vezette. A cári pár Alvensleben német nagykövettel és feleségével, a német trónörökös kíséretéhez tartozó urakkal, továbbá Schenk ezredessel, Schwerin és Lynker alezredesekkel beszélgett.

— **Házasság.** Honza János magyar államvasuti ellenőr Aradról e hónap 10-én vette oltárhoz a nagybittsei plébánia-templomban Teszelszky Juliskát, Teszelszky Antal leányát.

— **Herceg Ferenc — a Petőfi-társaság alnöke.** Budapestre táviratozzák, hogy a Petőfi-társaság tagjai között olyirányu mozgalom indult meg, hogy a Bartók Lajos halálával meg-

üresedett alelnöki állásra Herceg Ferencet válasszák meg. A tagok aláírással kötelezik magukat, hogy Hercegre szavaznak. A választás január 20-án lesz.

— **Előléptetés.** Az Aradi Első Takarékpénztár igazgató-választmánya mai ülésén Baros Dezső főkönyvelőt saját kérelmére, betegségére való tekintettel, nyugdíjazta. Helyére az igazgató-választmány Laczay Gyulát léptette elő főkönyvelőnek, a ki az intézetnek hosszabb idő óta szorgalmas, tehetséges hivatalnok, a ki eddigi működése által mindenkép rászolgált erre a kitüntetésre.

— **Szunyogh Péter temetése.** Nagyváradról táviratozzák: Szunyogh Péter alispán temetése nagy részvétellel ment végbe. A temetésen orvosi közönség jelent meg, többek közt a Tiszacsalád és Beöthy főispán.

— **Államfők beszélgetése drótnélküli távirón.** New-Yorkból jelentik, hogy Marcon a Cape Codnál most rendez be a drótnélküli távirókészüléket, amelyen Roosevelt elnök legközelebb Edvárd angol királlyal fog beszélgetni.

— **Halálos párbaj.** Berlinből táviratozzák: Grünewald-ban két tartalékos katonatiszt pisztoly-párbajt vívott. A tiszték egyike, Aye dr., ki civil-életben kiváló fiatal ügyvéd, halva maradt a helyszínén. Ellenfelét még nem sikerült ki-nyomozni.

— **Jegyzők egymás ellen.** A battonyai közizgatási jegyző feljelentést tett kartársra, az adóügyi jegyző ellen, hogy ez tőle, az őt illető magánmunkálatokért járuló jövedelmeit elvonja. A feljelentés híre — mint lapunknak jelentik — csakhamar elterjedt és minden körben a legnagyobb visszatetszést keltette.

— **Az anyakönyvvezetők köréből.** A belügyminiszterium vezetésével megkezdte a mi-

— **Hamdi bég halála.** jelentik, a tenger ma Bosporus partjára kivetette Hamdi bég volt berlini török attasé holttestét. A béget a múlt hetekben hívták haza Berlinből, mert kegyvesztett lett. Azóta eltűnt s egész a mai napig nem tudták, mi történt vele. Holttestét a kormány rendeletére a legnagyobb titokban eltemették. Konstantinápolyban mindenki tudja, hogy az attasé felsőbb parancsra dobták tengerbe, a török lapoknak azonban erről egy szót sem szabad írni.

— **Ongyilkosság — kihallgatás alatt.** A m. kir. államvasutak félegyházi állomásán ma este feltűnést keltő öngyilkosság történt, melynek előzménye a következő: A kecskeméti rendőrség táviratot küldött Félegyházára, hogy a mennyiben az ottani állomáson keresztül utaznék egy kecskeméti vasuti hivatalnok, tartóztassák le és küldjék vissza, mert az illető ezer korona hivatalos pénzt elsikkasztott. A kecskeméti rendőrség csakugyan felismerte a vasutast, egy fiatal gyakornokot (nevét nem közli a távirat), a kit kihallgatás végett bevitték az állomásfőnök szobájába. Mig a kihallgatás folyt, a gyakornok revolvert rántott elő s föbe lötte magát. — A szerencsétlen vasutas szörnyet halt.

— **Utazás börtönből börtönbe.** A tegnap éjszakai budapesti személyvonat érdekes vendéget vitt Nagyváradra. Fegyveres örök voltak a vendég kíséretében, ki nagyon megtévedt intelligens uri ember s most a debreceni börtönből vitték a nagyváradra börtönbe. Bródy Hen-

rik, a sikkasztás miatt vizsgálati fogságban levő debreceni törvényszéki irodavezető volt ez, a ki más törvényszék kirendelését kérte bűnügye befejezésére a kir. kuriától. A kuria eleget tett Bródy kérelmének, s a nagyvárad kir. törvényszéket bizta meg főtárgyalása előkészítésével és megtartásával. Tegnap éjjel érkezett Bródy Henrik Nagyváradra biztos fidezzel mellett s az örök itt átadták, Nagy Géza ügyésznek.

— **Meghalt a leánya után.** Nagyváradról jelentik a következő megható esetet: *Balogh József* lókereskedőnek néhány hónappal ezelőtt meghalt a fiatal menyecske leánya. Az apa, aki rajongással szerette gyermekét, annyira szívére vette ezt, hogy lelki egyensúlya megbomlott. Egy ideig a biharmegyei kórház megfigyelő osztályán ápolták, ahol azonban tegnap meghalt a leánya után.

— **A Humberték adóssága.** A Humberték vagyona ellen annak idején csődöt rendeltek el. A tömeggondnok most teszi közzé a *Humberték* aktívát és passzívát. Az érdekes jelentés szerint Humbertné az ő saját feljegyzései szerint 77 millió frank adósságot csinált *Crawford*-féle százmillió örökségre. Eddig azonban a hitelezők csak 23 millió frank követelést jelentettek be. Ugy látszik a hitelezők nagy része nem akar jelentkezni; úgy is tudják, hogy nem kapnak semmit, azután meg nem akarják magukat kompromittálni. A Humberték aktívái mintegy három millió frankra rughatnak, de ezt az összeget az eljárás költségei teljesen fel fogják emészteni.

— **Megfagyott a börtönben.** Volkány község lakosait egy fiatal legény nirtelen halálesetéből kifolyólag elrendelt bírói vizsgálat tartja igazalomban. A vizsgálat *Jareb György* községi bíró, *Trischmann Fülöp* és *Pösch Márton* községi szolgák ellen irányul, akiket már le is tartóztattak. Az eset részletei a következők: Vasárnap este a községi bíró leányát, *Jareb Katalint* egy *Trits Antal* nevű odaváló legény megszöktette. A család restelte a dolgot, mert a megszökött leány már egy másik legény menyaszonyja volt. A bíró, hogy az eset valahogy ki ne tudódjék, megbizta a két községi szolgát, hogy a szökevényeket valahogy kerítsék kézre. A két kisbíró hétfőn délután rátalált a szökevényekre egy cigányasszony házában. De hogy a feltűnést elkerüljék, bevárták az estét és a sötétben megindultak a szökevényekkel hazafelé. Mikor hazaértek a leányt átadták anyjának, a legényt pedig átvitték a község házára, a hol állítólag a bíró parancsára alaposan elverték. Az ütések nyomai azonban oly feltűnőek voltak, hogy abban az állapotban nem merték a legényt elbocsátani, hanem betették a hideg börtönbe, a felső ruhát levették a legényről és hideg borogatásokat raktak az ütési helyekre. Megkísérelték életre hozni, de mivel ez nem sikerült, bejelentették, hogy megfagyott. A legény szülei nem hagyták annyiban a dolgot, hanem panaszt tettek a csendőrségnél s ennek révén az ügyészséghez, amely elrendelte a hivatalos boncolást, melynek alkalmából kiderült, hogy a legény nem annyira a fagytól, mint a verés által okozott belső sérülések következtében halt meg. A két kisbíró vallomása alapján letartóztatták a községi bírót is s mind a hármat bevitték a törvényszékhez.

— **Új temetkezési vállalat Aradon.** *Simalya Károly*, a Csutak féle temetkezési intézet volt üzletvezetője Aradon az *Andrássy-tér* 20 sz. házban új temetkezési vállalatot nyitott. A vállalatnak mai számunkban közzétett hirdetésére fölhívjuk a közönség figyelmét.

— **Vissza Amerikából.** Nagyvárad tudósítónk jelenti: Ezelőtt husz évvel *L. Gy.* nagyvárad ügyvéd szónékkül it hagyta feleségét s gyermekét és elutazott Amerikába. Pár évig semmi hír sem jött föléle s családja azt hitte, hogy *L.* meghalt. Egyszer, midőn már rég elisrátták, levél érkezett az elhagyott hitveshez, melyben tudatja, hogy ő Amerikában, New-Yorkban hordár lett, mely állása kitűnően jövedelmez, mert a német és magyar bevándorlókat majd mind ő kalauzolta. Később azonban a sorsa rosszra fordult, mert szaporodtak a magyar hordárok s így alig birt annyit megkeresni, miből magát

fent tudta tartani s végre a szerény jövedelmi forrása kiapadt, hogy okvetlen más kereset után kellett néznie. Mivel sehol sem kapott megfelelő foglalkozást, elment Californiába, hol tízenötven keresztül a legnehezebb munkával kereste kenyerét. Tovább már nem bírta az erős munkát. Az amerikai konzul közbenjárására *L.* számára amerikai honfitársai annyi pénzt gyűjtöttek össze, hogy abból haza tudott Nagyváradra utazni. Tegnap érkezett meg Nagyváradra s megható jelenet volt, midőn az elhagyott hitves s az immár felnőtt gyermekek a husz éven keresztül nem látott családfőt meglátták. Percekig zokogott a nő s gyermek az apa kebelén. Ma már *L.* családjának meséli husz évi szenvedéseit s a honvágy keserveit.

— **Inspekciós hölgyek.** A szegény tanulók konyhájában a jövő heten *Hermann Gyuláné* és *Lukácsy Lajosné* urnők, a népkonyhában pedig *Glück Károlyné*, dr. *Vajda Istvánné* és *Halmi Andorné* urnők fognak felügyelni.

— **A megcsalt férj bosszúja.** Hátborzongató szerelmi drámát közöl velünk komlói tudósítónk. *Kádár* Antalnak a fülébe jutott, hogy *Zipliczi Ferenc* szerelmi viszonyt folytat a feleségével. Eltávozott hazulról azzal, hogy a szomszéd faluba megy. S mikor nemsokára visszatért az öcscsével, *Kádár Illéssel*, együtt találták a szerelmeseket. A rögtönítés megtörtént: *Kádárnét* és szeretőjét a férj meg az öcsce egy mély verembe zárták, ahol három napot és három éjt töltöttek. A csendőröknek gyanuja volt, hogy a legényt megölték. Keresésére indultak és megtalálták kedvesével együtt a veremben. Az asszonyt örülden szállították a kórházba, a férjet és fivérét letartóztatták.

— **Sikkasztó templomgondnok.** Nagy riadalom támadt tegnapelőtt reggel *Rozsina* községben, hol *Balcsán* Illés templomgondnok azzal a hírrel futott *Popu György* görög keleti paphoz, hogy a templom pénzét éjjel elrabolták tőle. A pap rögtön értesítette a csendőrséget, mely nyomban hozzálátott a tettes kinyomozásához, ami véletlenül hamarosan sikerült is. A helyszíni szemle alkalmával a feltört láda mellett, mely *Balcsán* első szobájában állott, gyufatartót találtak a csendőrök, melyet *Balcsán*, úgy látszik, nem vett észre. A gyufatartó tulajdonosa *Susdin Juon*, *Balcsán*nak sógora volt, akivel az éjjeli ór is találkozott, amikor a rablás után hazafelé tartott. *Balcsán* állítása szerint a pénztárban 3600 korona készpénz és 4000 korona értékű adóselevél volt s ezek közül 1800 korona értékű adóselevél *Susdin* szerepelt. Minthogy a csendőrök csak 1200 koronát találtak *Susdin*nál, vallatásra fogták. A meg szorult *Susdin* ekkor a következőket adta elő: A pénztárban csak 1200 korona volt, meg az adóselevelek. A többi pénzt a sógora, *Balcsán* Illés már korábban elköltötte, de mert félt a pénztári számadástól, abban állapodtak meg, hogy *Susdin* feltöri a ládat és elviszi a többi pénzt is s így azután nem fog kiderülni, hogy sógora elköltötte a templom pénzét. Az egyháztanács által megejtett számadás szerint még egy 7000 koronáról szóló takarékpénztári könyvnek is kellett volna lennie, de ezt a pénzt is felvette már *Balcsán* s ezen a pénzen veje házat és földet vett. A *Balcsán* által elsikkasztott összeg nagyságát ezideig még nem tudták pontosan megállapítani. *Susdint* és *Balcsánt* a csendőrség letartóztatta.

— **Feleséggyilkossággal vádolt olasz tiszt.** Megint szenzációs szerelmi dráma történt Olaszországban, a nagy szerelmek hazájában. Az eset, mint Rómából jelentik, a következő: *Bari* mellett *Bitontoban* *Modugno* hadnagy pompás villában lakott ifju nejjével. Boldogok voltak mindaddig, míg az asszonynak leánykori ideálja, egy másik hadnagy nem tette a lábát a házba. Eleinte a házibarát nagyon diszkréten viselkedett, de mikor a férjnek a kínai hábruba kellett mennie, az egykori szerelmesek közt újra fellebögött a láng. Midőn a férj visszatért több jelből észrevette, hogy felesége megcsalta. Egyszer csak, amint a férj belépett a felesége szobájába, holtan találta a feleségét. Mellette pisztoly hevert és egy levél, a melyben az asszony megvallja bűnét és azt írja, hogy lelkiismereti furdalásból ment a halálba. Az eset nagyon gyanús volt és a rendőrség

nem hitte el a férj előadását. Több körülmény ellene szólt. Főképp az, hogy az asszonyt hátulról a fején érte a lövés, még pedig fölülről lefelé. Annyi gyanu nehezedett a férjre, hogy a rendőrség, mint Rómából jelentik, már le is tartóztatta.

— **Gyermektörvényszék New-Yorkban** a sok vásott gyermek annyi csinyt követ el az utcákon, hogy külön gyermektörvényszéket kellett szervezni ezeknek az apró eseteknek a tárgyalására, amelyek sokszor nagyon érdekesek. A vádlottak padján ül például egy nyolc kilencéves gyermek s pityereg. A rendőr azért tartóztatta le, mert az utcán nagy tüzet rakott. A bíró a lelkére beszél s mivel a gyerek látszólag nagyon megbánja a tettét s magába száll, a bíró megvigasztalja, hogy most az egyszer nem bünteti meg.

— Ha most szabadon bocsátlak, ugye nem fogsz többé tüzet gyujtani az utcán?

— Majd elszaladok, mint a többiek, — mondja a nagyreményű csemete — ugy, hogy tudom nem fog megcsipni a rendőr.

Egy másik kilencesztendős gyereket azért idéztek a bíró elé, mert egy orvost sárral dobált meg. Mikor a bíró lehordta, így felelt:

— Csak trefáltam, mert ez az ur barátom s nem hittem volna, hogy ennyire fölfujja azt a kicsiséget.

A tárgyaláson jelen volt az orvos is, aki nagyon elcsodálkozott azon, hogy a gyerek barátjának nevezi, holott sohasem látta.

— Akkor bizonyosan tévedtem s bocsánatot kérek. — mondá a gyerek.

A büntetéstől csak úgy szabadult meg, hogy az apja, akit a törvényszék is beidéztetett, megígérte hogy jól elnászpángolja.

— **Kísérletek eredmények.** A meghülésből eredő csusz és köszvényes fájdalmak leginkább megbetegedésnek nevezhetők már azért is, mert olykor egész évtizedig tartó különféle gyógyítási kísérletek, sőt hirveves gyógyfürdők használata is eredménytelen marad. Ezért mindenkinek fontos tudni, hogy létezik egy szer, melyről minden kétséget kizárólag be van igazolva, hogy még oly betegnek igen súlyos baját is meggyógyítja, kik 10—15 év óta teljesen eredménytelenül kerestek a gyógyulást, sőt enyhülést sem tudtak találni. E szer a hirveves *Zoltán-féle* csusz kenőcs, a melyről ugy a bel- mint a külföldi kórházakban tett kísérletek alapján igen előkelő orvos-tanárok, valamint sok ezer gyógyult elismerő irata bizonyítja, hogy e szer hatásban fölülmulhatatlan. Üvege 2 korona *Zoltán Béla* gyógyszerárában, Budapest, Szabadságtér.

— **Tolsztoj és az amerikaiak.** A *Kreutzer* szonáta megjelenése után egy amerikai könyvkiadó a következőket írta *Tolsztojnak*:

— *New Yorkban* sohasem kellett irodalmi mű olyan feltűnést s különböző hatást, mint az ön *Kreutzer* szonáta. A regényt sok elvált házaspár is elolvasta s nyomban újból egybekelt, más házaspárok elváltak egymástól, vagy testvérek módjára éltek együtt. — Az amerikai könyvkiadó ezt a jelenséget úgy magyarázza, hogy Amerikában sokkal több férfi van, mint asszony. Az Újvilágban öt férfire egy asszony esik s ennél fogva a női nemnek sokkal nagyobb a hatalma, következésképpen a kicsapongás, az erkölcsi romlás sokkal gyakoribb, mint Európában. A yankee könyvkiadó így fejezi be levelét:

— Irjon hamarosan új regényt, uram s kötelezze magát hogy egy félév leteitig nem adja el más kiadónak. En két dollárt fizetek minden betűért.

Tolsztoj válaszában csodálkozva veszi tudomásul az ajánlatot:

— A pénz — ugymond — mint már a pénz című művemben is megírtam, csak eszköz arra, hogy felebarátunkra még súlyosabb nyomást gyakoroljunk, mint a rabszolgaság által. A pénz valóságos gát az ur és szolgál között és megakadályozza, hogy a rabszolgaság következményeit lássuk. Nagyon kérem tehát, hogy könyvem árát lehetőleg olcsóra szabja, főleg azért, mert leveléből kitűnik, hogy a közérkölciség szempontjából kedvező hatással volt kortársainkra.

— **Birtokesere.** *Bándó Mátyásné* Engelhardt *Borbála* és özvegy *Török Sándorné* *Bercsényi Laura* mint kk. *Kresz Imre* gyámja, eladják az aradi 487. sz. tjkvben felvett 593. hrsz. ingatlanból az őket illető részt *Kresz Ferenczné* *Herold Magdolnának* és az aradi 9997. sz. tjkvben felvett 592. hrsz. ingatlanból az őket illető részt

Kresz Károlyné Matolay Etelkának 7000 koronáért. — Duma Illés, Mária, Perszida és János eladják az aradi 2454. sz. tjkvben felvett Sarió-utcai 24. sz. házat 1120 koronáért Polonyi György és neje Vlád Amáliának. — Ozv. Obitz Jánosné Králits Johanna és érdektársai eladják az aradi 6868. sz. tjkvben felvett Homokos dűlőben fekvő 2 hold 497 □-l szántót 1000 koronáért Szecsanszky Juliannának. — Stoedin Jován eladja az aradi 6731. sz. tjkvben felvett üres telket 460 koronáért Gila Bálint és neje Kovács Erzsébetnek.

— **Jétékonyság.** A szegénytanulók részére a héten a következő adományokat vettük: özv. Ortutay Gyuláné 1 zsák lisztet, Szalay Antalné 2 zsák burgonyát, 1 zsák borsót, özv. Purgly Lajosné 18 pár vérest és májast, az Arad-csanádi Gazdasági Takarékpénztár 100 koronát. Fogadják e nemeslelkű adakozók ezuton is halás köszönetemet özv. Hauser Károlyné ezredesné, egyesületi elnök. Az elmúlt héten a népkönyha javára szivesek voltak adományokat küldeni: Csillag Lajosné urnó 10 kor., Assael Ábrahámné urnó 5 kor., Éles Arminné urnó 25 kgr. babot, 25 kgr. lencsét, Czukor Bandi és Jancsi 5 kgr. cukrot. A kegyes adakozók fogadják halás köszönetünket, az elnökség.

— **A bálterem látogatói.** A sikk, elegancia és divat valódi otthona a bálterem. Akik talán máskor idegenkednek attól, hogy a divat parancsszava előtt térdet hajtsanak: ilyenkor, farsang idején, megteszik ők is. A gunyos kritika a bálteremben lövődözi szét legmérgesebb nyílait és jaj annak, akinek viselkedésén, vagy öltöztetésén a maradiság legkisebb látszata is tapasztalható. Nézzük meg például azt a férfi-fehérműt, mely a mostani farsangra Porter Vilmos Nagy Áruházában, a Szabadságtéren kapható. Gondolkozás nélkül el kell ismerünk, hogy gyönyörű dolgok. Így vagyunk ezen cipőkkel is, amelyek a Porter cég által hozatnak forgalomba. Gyönyörű tökéletes formájuk van, s emellett mily olcsók! Például már 4 frt 50 krajcárért kapható egy prima lakk-bergsteiger. A női dolgok közül (a nagy számban képviselt fehérneműn kívül) említjük a bluzokat, kezttyüket, bál cipőket, harisnyákat, füzöket, legyezőket, illatszert, bál zsebkendőket stb. Különbösen is a kirakatok bővítésben tájékoztatnak és ajánlják mindenkinek, a ki jól és olcsón szeret vásárolni, keresse fel Porter Vilmos Nagy Áruházát, a Szabadságtéren, amely érdemes vállalat Arad közönségének nagyfokú szimpátiáját bírja.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weiszna, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Jaj de jól mulattam!

(Jelenet a jégről.)

A városiigeti jégpálya ismét be van fagyva. Lehet rajta újból korcsolyázni.

(Egy ur hat centiméteres cipőtalpakkal, kackiás asztrakan kucsmával és egy pár vadonatúj Kolumbusz-korcsolyával megjelenik a jégpálya láthatarán. Egy hölgy detto).

Az ur (a korcsolyakötésnél): Ah nagyságos asszonyom, micsoda szerencsés véletlen! Meg fogja engedni, hogy karomat ajánljam föl a jégre. Hogy szellemes legyen: engedje, hogy jégre vigyem! (Elegánsan karját nyújtja a hölgynek és előkelően elfelejt borraivalót adni a korcsolyakötőnek).

A jégen.

Az ur: Igaz, hogy már öt éve nem voltam a jégen, de azt hiszem, még nem felejtettem el egészen... Egész jól megy!... puff! (Odaveri magát). Na! egyszer csak muszáj esni! (Föáll, rázza le a havat). Puff! (Irtóztatóan elvágódik). Nem rossz! még föl sem álltam. (Kínosan vigyorog). Hehehe... hehe...

Hölgy (magában): Ilyen édesen ne vess egész életedben.

Az ur (főitápázkodik): Na? Azért is megpró

bálom a nagy ivet. Egy, két... puff... A jégen kopogóját!

Hölgy: Kérem, kérem, talán nem karomkodnék?

Az ur: Hát tán lírai költeményeket szavaljak, vagy csárdást énekeljek? Nagyszerű! (Négykézlábra áll, majd egy lengedező diákember lábától mozgásba hozva, az orrán szánkázik. Nagynehezen kétlábra áll. (Dühösen). Hol az a diak? Leszedem a fülét, mind a két fü... puff! (Keresztül fordul a fején)... Ez sikerült! (Lemondással). Legjobb volna így odaszánkázni a pavillonhoz... Nini! Még nem is tarsalagtunk. Pedig egy nagyszerű érczet hallottam a Potykáké zsurján... Nagyságos asszonyom! (Még mindig a jégen üdögél). Mi a különbség a pocegér meg a bérkocsis között?

Hölgy (gondolkozik): Nem tudom!

Az ur: Hehe! A bérkocsis télen, mikor fázik, összeütogeti a két kezét, a pocegér ezt nem teszi. Hehe!

Hölgy (szent meggyőződéssel magában): Bivalytinó!

Az ur: Most pedig föállok, mert meghül a nadrágom. (Két lábra áll, a következő pillanatban megcsuszik, kirugja a hölgy lábait is, mindketten erősen döngöttek az anya-jéget). Ez már beszéd! Dupla vagy semmi!

(*Korcsolya-lekötésnél.*)

Az ur: Jaj de jól mulattam! (ismét előkelően távozik fizetés nélkül, de föltűnéssel).

Korcsolyakötőgató: Ha még egyszer idejön ez a csuszó mászó, kinyomom az egyik szemét egy Halifax-kulccsal!

A szász trónörökösné elődje.

(Háromszáz évvel ezelőtt.)

Arad, január 17.

A szász udvar házassági tragédiája csak ismétlés. Hja, semmi sem új a nap alatt! Háromszáz év előtt a szász udvarnál a maihoz egészen hasonló házasságtörési kaland játszódott le. A kaland kimenetele azonban sokkal tragikusabb volt a mainál. Persze, háromszáz év előtt az emberek még sokkal naivabbak voltak és a házasságtörést is komolyabban vették.

János Kázmér herceg 22 éves volt, mikor a szász trónra lépett. Neje a fiatal 19 éves bájos Anna hercegnő volt. A kor szellemi betegsége, az alchimia a szász hercegi udvarba is eljutott. A szász udvarba is került egy aranycsináló alchimista, Scoto mester. Es ez azután elkezdődött a hercegnő tragédiája:

Mint látható, itt is egy „mester“, ha nem is nyelvmester játszotta a főszerepet. Scoto mesternek aranyat ugyan nem sikerült gyártania, de a hercegnő szívére egészen megnyerte magát. Viszonya volt vele. Scoto azonban belátta, hogy nem igen hitegetheti már sokáig a herceget és úgy látszik a hercegnőtől is szabadulni akart, egy napon tehát segítségül hívta a pokol ördögét, amelyek mind őt szolgálták és másnapra már az op rencián is tul volt. A hercegnő azonban nemsokára megvigasztalódott. Új lovagja egy fiatal udvari ember, Lichtenstein Ulrik lovag volt.

A szerelmesek azonban nem voltak elég óvatosak és a herceg csakhamar tudomására jutott homlokdiszének. A hercegnőt és lovagját rögtön elfogták és törvényt ülték feletük. A törvénytörés, akárcsak ma, az udvar hivatalos bírálvi volt összehívva. Az ítélet előrelátható volt. Lichtenstein lovag kérte bírát, hogy kíméljék fiatal életét. Azért a kegyelemért könyörgött, hogy a törökök ellen küldjék, akár mint közkatonát is.

A hercegnő kihallgatásakor hajmeresztő dolgokat mondott el. Scoto megbabonázta anynyira, hogy kénytelen volt előbb őt, azután pedig a lovagot szeretni. Egy este a hercegnő félig öntudatlanul felkelt ágyából és átment

Scoto szobájába. Itt a mester fehér papirlapot tett eléje, melyre fantasztikus alakokból összeállított kereszt volt rajzolva. A papir alatt selyemfonál volt. Scoto félig érthetetlen szavakat mormolt, mire a hercegnőt eilenáilhatlan erő arra készítette, hogy kezét a papírra tegye. Erre a selyemfonál hirtelen a hercegnő keze keze köré tekerődött és ettől a percétől fogva szolgálja volt. Ő parancsolt vele, azt tette, amit a mester akart.

Az ítélet halált mondott ki a szerelmes párra. Pallos vessen végett ifju életüknek. A herceg az ítéletet életfogytiglani börtönre változtatta. Lichtenstein lovagot sötét toronyba vették, Anna hercegnőt azonban mar néhány hónap mulv börtönéből egy kolostorba vitték, ahol imádságok és önkínzás között telet élte.

Husz évi börtön után a lovag rokonai kiszabadították megkegyelmeését. Mikor a husz évi sötétség után a testben lélekben megtört embert kivették a napfényre, megvakult. Néhány hónap mulva pedig a halál vetett véget szenvedéseinek.

A hercegnő csak néhány nappal élte tul szerelmességét. Hetekkel előre megjósolta halálának óráját és állandóan ágya mellett tartotta halotti ruháit.

— Nagy bűnös voltam — szolt gyóntatójának — de könyörgöm Jézus Krisztushoz bocsánatért, hisz ő a bűn-ökért jött erre a földre!

Maga választotta ki a bibliából, János evangéliumából halotti prédikációjának témáját:

„Kik ezek, akik fehér ruhába öltöztek? És mely vidékről jönnek ők? Nagy bánat és kiaból jönnek ők, de ruháikat megmosták a bárány vérében, hogy azok fehérek legyenek. Isten letörli szemekből a könyveket...”

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Konvertált büntények.** A budapesti büntető törvénytörvények előtt tegnap megindult tárgyalást, a mely valami Vécsei Mór nevű szélhámosnak a szennyesét szortirozza, ma folytatták. Megírjuk, hogy mi mindennel vádolják Vécseit; ma, a tanúk kihallgatása nyomán, bebizonyult, hogy az elzüllött ember két év óta egyik büntényt a másik után követte el, hogy az előbbit az utóbbival kiegyenlítse és elsimítsa. Egyszóval konvertálta a büntényeket. Kihallgatták a Révai-testvérek cég főnökét, aki azonban mit sem tudott arról, hogy milyen módon juthatott Vécsei ahoz a levélpapíroshoz, amelyen a cég aláírásának hamisításával 2500 márkát vett fel a belvárosi takarékpénztártól. Kihallgatták Kiszely Jolánt, egy feltűnő szépségű fiatal gépiró kisaszszonyt, akinek a nevére a hamisítás történt, a nélkül azonban, hogy ő erről tudott volna. A tárgyalás végén Vécsei Mór *öt esztendei fegyhára* ítélték.

§ **Végrehajtói kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Balassa Béla kisjenői lakost a *kisjenői kir. járásbíró*snaghoz végrehajtóvá nevezte ki.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Uj-aradi asszonyka. Jól mulattunk a panaszon, amely igazán ügyesen és hivatott tollal van megírva, de tárgya miatt, sajnos, nem közölhető. Ha azonban ilyen ötletes tollal elfogadhatóbb témáról ír nekünk, szivesen vesszük és örömmel üdvözljük külső munkatársaink nagy táborában.

H. I. Tudomásunk szerint ezideig egyik aradi nőegyesület sem szándékozik estélyt rendezni a mostani farsangi szezonban.

M. D. Arad. Ez még gyengébb, mint a mult-kori volt. Tegyen még egy kísérletet.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti Áru- és értéktőzsdén.

Budapest, január 17.

Magyar aranyaradék 4%	120.95
Magyar koronajaradék 4%	99.05
Magyar arany 4%	93.25
Magyar ezüst 4%	—
Magyar keleti vasut	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	99.25
Magyar italmegváltási kötvény	—

<p>Akinek pénzre, háztartásra, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, takarítónőre, kertészre,</p>	<p>gazdasszonyra, mindenesre, szakácsnőre, szobalányra, házmesterre, nevelőre, nevelőnőre van szüksége</p>	<p>Aki üzletet, butort, bort, gyümölcsöt, gabonát, házat, telket,</p>	<p>birtokot, kocsi, lovat, egyenruhát eladni vagy venni kíván</p>	<p>Aki férjhez menni v. nősülni óhajt, tanórákat, lakást, állást, ellátást keres vagy ad,</p>	<p>gyermeket örökbe fogadni vagy adni szeretne, tanulót felvenni kíván</p>	<p>az Aradi Közlöny kishirdetési rovatát használja, ez biztosan eredményre vezet.</p>
---	--	--	---	--	--	---

→ Telefon 407. szám. ←

Kerpel Izsó 60,000 kötetes kölcson-könyvtárába

Aradon, Atzél Péter-utca 1. szám, (az udvarban)

A következő újdonságok érkeztek:

Magyarban: Falk: Kor- és jellemrajzok, Beniczky: Régen volt, Faragó: Casanova, Garas: Gunyos mesék, Glyn: Erzsébet levelei, Gréville: Vihar alatt, Jókai: A mi lengyelünk, Rákosi V.: Falusi Hamlet, Elmúlt harangok, Sipul. humoreszkjei, Hum. elb., Galambos naplója, Jobbadán, Büttner: Ugy, mint volt, Tömörkény: Vizenjárók, Williamson: Vidéki hölgy, Werner E.: Megszakított kötelék, Werner Gyula: Besztercei diákok, Markevits: A szöghajú, Kincs: A kuruczvilágból, Büttner: Juliánka, stb. stb.

Németben: Eschtruth: Die Bären v. Hohe- nesp, G-ory: Lotte als Mutter, Fri. Mutter, Willy: Claudines Schuljahre, C's Ehe, C. in Paris, Zechanovits: Die Petersburger Nana, Viola: S. Tulpenhal, Verus: Einer für Viele, Megede: Das Blinkfeuer, Zobelitz Przess Hum- melchen, Crocker: Ein Zugvogel, Die Spinne, Morelli: Pariser Range, Stubenrauch: Liebe ist m. Sünde, Alexander: Biegen od. brechen, Auerbach: D. Fortmeister, Bahr: Der Fran- zel, Bauer: Evelyns Lehrjahre, Berkow: Frau Ilse, Bernhard: Corpus delicti, Brandenfels: Przessin ohne Land, Burnett: Eine vornehme Dame, Gérard: Dorfkönigin, Green Tag der Vergeltung, Huit. verschl. Thüren, Heyse: Rom. der Stiftsdame, Lindau: Gehilfin, Malot: Da- heim, Raim. Golo: Schloss Elkrath, Ouida: Zwei Sünder, Schubert: Peterl, Schlichtergroll: Hexe v. Klevan, Spättgen: Von Bruderhand, Wothe Berg des Lichtes, Zobelitz: Backfisch- kasten stb. stb.

Ifjúsági iratok, francia és angolban igen sok újdonság.

Havi kölcsöndíj 1 korona 20 fillér, vagy kö- tetenként fizetve 8 fillér.

A beszerzett könyvek újak és tiszták. **Vidéki bérlők** is a legfigyelmesebb ki- szolgálásban részesülnek.

Ugyan-e cég Andrassy-tér 30. sz. alatti könyv- és papírkereskedésében igen előnyös alkalmi vételek eszközölhető könyvek és hang- jegyekben. Ifjúsági iratok és mesekönyvek meg- lepő olcsó árakon. Egész könyvtárak méltányos árakon való várlása.

Telefon 885. sz.

118

REGÉNY-CSARNOK

A távollevő.

— Francia regény. —

Írta: Montégut Maurice.

(18)

(Folytatás.)

Renée végre, a fejét Gábor vállára hajtva, könyezni kezdett. Ez volt a szükséges vissza- halás. Aztán főtette könyben uszó nagy szemét Gáborra s hosszan nézte. Ez volt a kez- dete a komoly magyarázatoknak, a fájdalmas leleplezéseknek. A leány mozdulatlanul nézte Gábort.

— Te, te! Egyetlen kincsem, egyetlen sze- relmem! . . . Nézz rám! . . . te vagy az . . . de nem tudom . . . valami, valami . . . férf- nak látlak most, pedig gyermek voltál . . .

Egyszerre elhallgatott, tétován nézett a két

jóbaráttra, tanulmányozta az arcukat, aztán egész testében reszketve újra megszólalt, az ígét erő- sen hangsúlyozva.

— Gyermekek voltál . . . mikor volt az? Nagyon régen kellett lennie . . . Deschellerin, Deschellerin, tehát ön is tud hazudni? Félek eltalálni, hogy miért vonakodik ön, hogy ne- kem tükröt adjon.

— Nyomban hozatok egyet, — felelte az orvos s megnyomta a csengélyű gombját.

— Még mindig szép vagy! Eppen olyan szép, mint hajdan voltál! — kiáltott fel Gábor. A leány gyorsan félbeszakította:

— De hiszen mindnyájan a multról beszé- lünk! Feleljetek, feleljetek . . . tehát tiz esz- tendőt aludtam át?

Az orvos Gáborhoz fordult s a szemével in- tett neki: a pillanat kedvező volt.

— Nem tiz esztendőt, hanem hetet . . . hét évet . . .

Renée e csapás alatt összeroskadva, hátra- tántorodott. Főiemelte a karját, mint az olyan ember, aki erős ütést kapott a fejére, fájdalmas görcs torzította el a vonásait, aztán egyenesen állva maradt, holthaltványan, lezárt szemmel s lassan-lassan két köny pergett alá az arcán.

Morsalines Gábor, aki éppen úgy reszke- tett mint ő, támogatta, s a keblére ölelte. Ah, e pillanatban csak Renée-t szerette, csak őt, Lu- cienne nagyon távol volt.

Hosszu csend támadt.

— Renée, édes Reném! — suttogta Gábor szenvedélyesen.

A leány felnyitotta a szemét, úgy látszott, mintha elgondolkozna, a lelkében számíthatna, aztán tört hangon suttogta:

— Tehát huszonkilenc esztendő vagyok . . . hét esztendő sokat jelent egy asszony tör- ténétében . . . az ifjúságomat, az . . . mondja- tok meg az igazat, most már hallhatok min- dent . . . hét esztendeig nem szokott senki sem aludni . . . Örült voltam, tébolyodott ugy-e? Gábor megfogta mind a két kezét.

— Nem, nem; nem örült, — felelte szeli- den, — csak zavarodott, kábult. Nem gondoltál többé rám, ez volt minden . . . A lelked el- ment vándoruttra, de most már visszatért.

De Renée nem hagyta tovább beszélni.

— Szegény barátom, ez ugyanazt jelenti, csak más szavakkal . . . ah, sejtettem jól!

Aztán elkezdte lehajtott fővel, kétségbeesett hangon elbeszélni, hogy hogyan ébredt, fel ebben a szobában s nem tudta, hol van, de azért a teste gépszzerűen mozgott, mintha ott- hon volna, mintha megszokta volna ezt a he- lyet. A tüzvész után való estén megszomjazott s egészen természetesen mozdulattal kinyitott egy szekrényt, kivett belőle egy poharat és egy vi- zes palackot, pedig senki sem mondta neki, hogy ebben a szekrényben, amelyet nem ismert, palack és pohár található. Ezen át itt töltötte el fizikai életét, teste emlékezett — hogy tör- tént hát, hogy a lelke amely visszatért egy más- világról, egyáltalán nem őrzött meg semmiféle emléket?

— Szent Isten! Örült voltam . . . hét hosz- szu esztendőn át!

Aztán hirtelen mozdulattal megint Gábor- hoz fordult.

— S te, mit csináltál te ez alatt az idő alatt? Meg vagyok győződve, hogy híres ember lettél, szép könyveket írtál! De hol éltél? Ho- gyan éltél? Tehát ügyeltél rám, ápolált, védel- meztél? Hisz ez rettenetű lehetett! Nem foglak azzal megszégyeníteni, hogy emiatt dicsőítelek, a te helyedben én is azt tettem volna, az egész életemet rááldoztam volna. Megelégedtem volna veled, hogy lássam, hogy élsz.

Mindezt Renée gyors, mohó hangon mondta, mert szinte nem volt képes visszaadni mind a gondolatait, amelyek megrohanták az agyvelő- jét. S így hangjából a legkülönfélébb érzelmek csendültek ki, szomorúság, lelkesedés, gyen- gedség, hála, odaadó szerelem. Gábornak nem volt ideje felelni s ezt hasznára fordította; de a

szegény feltámadott olvashatta volna a szive nyugtalanságát a bizonytalanul lobogó szeméből. Minden szó célba talált, megbánást, szemrehá- nyást, lelki furdalást, magakárhoztatást idézett elő.

Gábor, hogy saját maga előtt igazolja ma- gát felidézte emlékében azt a vad, állati sikol- tást, s azt az örökös szörnyüsedes mozdulatot, melyvel a leány mindig fogadta; de vele szem- ben azért nem kevésbé elítélésre méltónak, tartotta magát; visszaborzadt a teljes vallomás gondolatától s nem is mert beszélni róla. Szé- gyelte magát és félt . . . szégyelte magát az el- múlt évek miatt, mert nem az volt, akinek Re- née tartotta . . . félt, hogy Renée, ha mindent megtud, újból felsikolt, megint tébolyodott lesz. Reszketett, mikor az orvos magára hagyta őket, kimenve a szobából. Vele ment ki utolsó táma- sza . . . Eljött a döntő óra.

Leültette a leányt egy karosszékre az ab- laknál, ő maga pedig egy alacsony székre ült vele szemben. Így mintegy a lábánál ült: a szerelmesek újabb együttléte mintegy feltáma- dással lett.

(Folytatása következik.)

Henneberg-selyem csak a gyárból direkt! fe- kete, fehér vagy színes 60 krtól 11 frt 35 krig méter- je, blousoknak és uszályos ruháknak, bérmentve és elvá- molva házhoz szállítva Dus mintaválaszték azonnal. — **Henneberg selyemgyára, Zürich.** 2742

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren- Verein a következő fizetésektelenségekről tesz je- tést: Braun Samu, Sopron. — Stern János, Me- zőberény. — Székely Jenő és társa, keresk. cég, Debrecen. — Schwarcz Viktor, Debrecen. — Bur- ger Szerén, S. A. Ujhely. — Hirsch Anna, Szamos- ujár. — Hetterle Vilmos, O. Kér. — Frönlich es Stauber, Szombathely

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny táviratú tudósítása. —

Budapest, január 17.

Déltőzsde. Buzakínlatat mérsékelt, a vételkédv korlá- tott. Kedvező irányzat mellett 10,000 métermázsza került forgalomba, szilárdan tartott árakon. Egyéb gabonanemek kedvezők. Időjárás hideg.

Heti behozatal 185,704 métermázsza.

Értéktőzsde. Berlin ¼ olcsóbb, páris 5-el magasabb.

Zárás 12 órakor:

Buza 1903. áprilisra	7.73—7.74
Rozs 1903. áprilisra	6.68—6.69
Zab 1903. áprilisra	6.15—6.16
Tengeri 1903. májusra	5.80—5.81
Repece augusztusra	11.70—11.80

Zárás 5 órakor:

Buza 1903. áprilisra	7.71—7.72
Rozs 1903. áprilisra	6.66—6.68
Zab 1903. áprilisra	6.15—6.17
Tengeri 1903. májusra	5.80—5.81
Repece augusztusra	

Zárás 5 órakor:

Oestrák hitelrészvény	korona	693.50
Magyar hitelrészvény		738.25
Leszámlolóbank részvény		456.—
Rima-Murányi vasúti részvény		488.75
Oestrák-magyar államvasút részvény		694.50
Közuti vasút		628.50
Városl. villamos vasút részvény		322.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 17. —

Magyar előrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilo- grammon felüli súlyban 120—1 fillérig, öreg közép páron- ként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 123—3 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súly- ban 121—2 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilo- grammig terjedő súlyban 120—1 fillérig.

Szorbias: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 120—1 fillérig, közép páronként 240—260 kilo- gramm súlyban 118—9 fillérig, könnyű páronként 240 ki- logrammig terjedő súlyban 118—9 fillérig.

Szesszűzet.

— Január 17. —

Mai jegyzésünk: Készárú nagyban nyers szesz 112 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szerített mosók 12:30—13:— korona mmásánként.

NAPIREND.

Január 18. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Jézus nevénapja. — Protestáns naptár: Jézus nevénapja. — Görögkeleti naptár (január 5.): Teopemt. — A nap két 7 óra 26 perckor, nyugszik 4 óra 22 perckor.

Kölesy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hideg, száraz.

Január 18. Alden Ida hangversenye délután 5 órakor (Fehér kereszt) — Az aradi református egyház közgyűlése délelőtt 10 órakor (Városház.) — Az aradi zenede matinéja délelőtt 11 órakor (Polgári fiúiskola.) — Az aradi ácssegédek népgyűlése délelőtt 10 órakor (Városház.) — Az aradi hivatalosok betegsegélyző és temetkezési egyesületének választmányi ülése délután 3 órakor. — Az aradi székely otthon választmányi ülése délután 3 órakor. — Az aradi Kossuth Lajos temetkezési- és betegsegélyző-egylet rendkívüli közgyűlése délután 3 órakor.

Vasúti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkeznek:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőti	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinról délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.07	Gyorsvonat délután	4.06
Kadnára délután	7.23	Személyvonat este	8.57
Temevár felé:		Temevár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.35
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.57

Nemzeti színház.

Vasárnap, 1903. évi január hó 18-án:

Bérletszűnet. Bérletszűnet.

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél árral:

A bányamester.

Operette 3 felvonásban. Írták: West és Held. Zenéjét szerette: Zeller Károly. Fordította: Márkus József.

SZEMÉLYEK:

Roderick	Bejczy Gy.	Dusel, írnok	Sarkadi A.
Fichtenau	Répásy G.	Martin	Békassy Gy.
Zwack	Polgár S.	Nelly	Parlagi K.
Elfrida, neje	Pajor Agnes.	Strobl	Juhász S.
Tsida	Füredi J.	Babette	Garai Ilonka.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Bérlet 108. sz. Páros.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor, rendes árral:

GYÖNGYI IZSÓ mint vendég:

A három pár cipő.

Életkép 3 felvonásban, előjátékkal. Írta: Berla A. Fordította: Toldy Ferencz. Zenéjét szerette: Millöcker Károly.

SZEMÉLYEK:

Flink Lőrinc	Gyöngyi Izsó.	Éder Laura	Répásy G.
Léni, neje	Karácsonyi.	Wappenknopf	Ternyei L.
Khüniglne	Pajor Agnes.	Mayer, szolgál	Sarkadi A.
Szepl. inas	Németh J.	Lisett	Garai Ilonka.
Stangelmayer	Győre Alajos.	Szinigazgató	Juhász S.
Klára, neje	Gazdi A.	Kundimudné	Pajor Agnes.
Nachtfalter	Polgár S.	Koplavec	Németh J.
Róza	Jeszenszky J.	Kunigunda	Csigahazi E.
Fritz, inas	Tukorai L.	Irma, elnökné	Daróczi Ilka.

Kezdete este 7 és fél órakor.

Van szerencsém a n. érd. t. helybeli és vidéki közönség becsos tudomására hozni, hogy a Csutak Károly ur első te metés rendező intézetétől, melynek több éven át vezetője voltam, barátságos uton megváltam és

Simalya Károly

„Arad és vidéke polgári temetkező vállalata” egyéni czégem alatt

Aradon, Andrassy-tér 20. szám,

a Fischer Eliz-féle palotában a modern, de különösen a komoly követelményeknek megfelelő, dusan felszerelt

temetkezési vállalatot

létesítettem és azt a mai napon megnyitottam.

Elegendő üzleti tőkém biztosítékot nyújt, hogy e téren minden versenyt kiáljak, tevékenységemet illetőleg pedig szolgáljon igazolásul, hogy nem csupán Aradon, hanem az ország több részében végzett szakavatott szolgálataim elismerésel jutalmaztatott

Mint e város szülőltje a legmélyebb alázattal fordulok a nagyjérdemű közönséghez, hogy beállt gyászestek alkalmával szolgálataimat igénybe venni kegykedjenek. Igérem, hogy a halottak iránti köteles kegyeletnek, ahhoz értő módon mindenekben személyesen fogok eleget tenni, valamint feltűnő olcsó árral mélem az általános bizalmat mielőbb kiérdemelhetni.

Aradon, 1903. évi január hó 18-án.

Mély és alázatos tisztelettel

Simalya Károly,

az Arad és vidéke polgári temetkező vállalat tulajdonosa.

A régi temetőből az exhumálás március 31 ig eszközölhetők. Minden szombaton csoportos átszállításokat rendezek igen méltányos árak mellett.

Telefon szám 515.

A fűtési idény alkalmából ajánlunk elsőrendű szagtalan

fűtő kőszent

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

légszesz pirszenet (koks.)

100 kiló 4 korona 40 fillér;

5 és 10 mm. egyszeri vételénél

árkedvezmény

kétszer mosott, valódi porosz

kovács - kőszent,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

rostált darabos

bük kőszent

100 kiló 4 korona 40 fillér.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett fél napi időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ ROVATAA kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Este 9—10 óráig. vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek. naponta főlvé-
etnek.

Az állasközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszhelyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Helybeli rőfös és divatárú-üzlet részére a szakmában jártas, kirakatrendező fiatal segédet.

Ugyanoda az irodai teendőknél jártas, kereskedelmi tanfolyamot végzett női alkalmazottat.

Helybeli fűszer- és lisztüzlet részére gyakorlott, mérlegképes könyvelőt.

Vidéki rőfös és vegyeskereskedés részére a román nyelvben jártas, fiatal segédet.

Helybeli biztosító főügynökség részére ügyes, ismeretséggel bíró üzletszerző ügynököt.

Vidéki fűszer- és vegyesárú-üzlet részére ügyes, fiatal jártas segédet.

Ajánlunk:

Irodavezetésre alkalmas, önálló mérlegképes könyvelőt és magyar német levelezőt, a ki megfelelő tőkével földelmező vállalatokhoz esetleg társul is lépne.

Egyetemi kvalifikációval bíró int. egyént magántitkári, gyári, vagy uradalmi pénztárosnak, vagy valamely vállalat gondnokául, ki ily állásokban már működött. Övédekkel rendelkezik.

Elsőrendű nagykereskedő cégnél sok évi gyakorlattal bíró könyvelőt, naponta 1—2 órai irodai foglalkozásra.

A fűszer- és csemege áruszakban teljes jártassággal bíró int. ügyes fiatallembert.

Volt aradi idősebb kereskedőt. írásbeli, könyvelési munkálatokra, vagy üzleti megbízásokra.

A vegyesárú szakban minden igényeknek megfelelő segédeket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.Klein Sándor, Keppich Zsigmond,
titkár. Igazgató.KWIZDA féle Korneuburgi
marha táppor.

Etrandi szor lovak, aszvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb isztállóban használtatban van étvágy — hiány s rossz emésztésnél, a tej javítására és a tehének tejelőképességének fokozására, csonttőréseknél. — 1 $\frac{1}{2}$ doboz ára 1 korona 40 fillér, 1 $\frac{1}{2}$ doboz 70 fillér. Csak a lenti védjeggyel valódi. Kapható minden gyógyszerárban és gyógyszerkereskedésben. Főraktár: Kwizda Ferencz János, cs. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, korlátli gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett.

122

A lippai sörfőzde aradi főraktára

Salacz-utca 5.

a pilseni szövetkezet sörfőzde
gyártmányának raktárát

átvette, és ezen kitűnő sört az érdeklődők szives figyelmébe ajánlja.

UJDONSÁG!!

A városi sörcsarnokban
(Színház-épület)

ezentul minden időben

Pilseni sör

is lesz kimérve.

163

Építők figyelmébe!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy saját házámban, **Kapa-utca 12 a. szám alatt**

építési irodát nyitottam.

Hogy új épületeket régi épületek átalakítását és javítását, tervek és vázlatok készítését a legjutányosabb árakon elvállalom.

Tisztelettel:

Tenczlinger Károly,

viszágott kőműves m.,

mint az aradi vizsgázott és jogosított kőműves mesterek egyesületének tagja.

Magy. kir. államv. üzletv. Debreczen.

82890—1902. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Csap és Királyháza állomásán 1903. évi július hó 1-én a vasuti vendéglők bérlete lejár, ugyanazon időponttól számítandó három évi időtartamra ezen vendéglők bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 1 koronás bélyeggel és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak Csap, illetve Királyháza állomásán levő vendéglői üzlet bérletére” felirattal ellátott, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1903. évi február hó 10-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, térítve vévénnyel nyújtandók be; külön-külön mindegyik vendéglőre ugyanazon időpontig, bányapénz pedig négyszáz korona készpénzben küldendő be, függetlenül az ajánlattól, a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján, jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi és kereskedelmi) osztályban (Fisza-palota II. emelet 25. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8—12, és d. u. 2—4 óráig) megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

A m. kir. államvasutak fenn tartják maguknak azon jogot, hogy a pályázók közül — tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára, szabadon választhassanak.

A vendéglő helyiségek közül az I—II. oszt. étterem fűtése és világításáról a vendéglős saját költségén köteles gondoskodni míg a III. osztályu váró és étterem világítási és fűtési költségeit fele részben a vasutinteztet, fele részben pedig a vendéglős viseli.

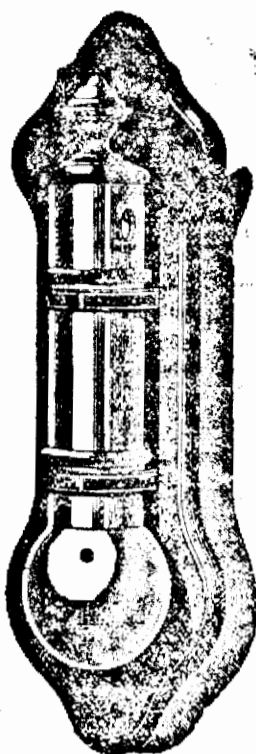
Felt Debreczen, 1903. évi január hó 10-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Minden rossz szag eltűnik

és a levegő állandóan tiszta és kellemesen belélegezhető, háló, gyermek szobákban, ebédlőben, beteg szobában, irodában és closetben az önműködő

„Longlife“

szobalevegő tisztító készülék által:

Kitüntette a hamburgi egészség ápolási kiállításán 1898. október 9-én stb. stb.

Dicsérő és elismerő iratok a bel- és külföldi orvosi tekintélyektől. Ö felsége cabinetjétől a főnemesség és a polgári körök ezer tagjaitól.

A „Longlife“ készülék minden szobának dísz, ára teljesen felszerelve 7 korona. Megrendelhető és megtekinthető **Szigeti József úrnál Aradon, Perényi-utca 7/b II. udvar.**

Ritka találmány ért el oly nagy elterjedtséget, mint az utolsó 10 év alatt a „Longlife“ szobaszellőztető készülék. A készülék a legtöbb orvostól használva és ajánva lesz, a mennyeiben a szoba levegőjét a legegyszerűbb módon felfrissíti. Hogy ez az emberi szervezetre mennyire fontos, felesleges említeni. Amellett a dohányfüst, kigőzölges és carbol stb. stb. rossz szagát eltávolítja. A készülék igen csinos kiállításban, teljesen felszerelve 7 korona. 1891

Hirdetmény.

Vb. Pless László borosjenői kereskedő ideiglenes csődhitelzői választmányának 3. sz. határozata és az aradi kir. törvényszék, mint csődbíróságának 310—1203. cs. sz. végzése alapján közhírré teszem, hogy a csődtömeghez tartozó és a csődleltár 1—150. t. a. felvett összesen 2252 k. 10 fillérre becsült bőr, pamut, cukorka, fűszer, rum, cognac, szilvórium és egyéb üzleti áruk, továbbá üzleti berendezési tárgyak és szobabutorok Borosjenőn, közadós üzlethelyiségében megtartandó és f. évi január hó 22-én d. e. 10 órakor kezdődő nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Aradon, 1903. január 16.

Dr. Schütz Henrik,

ügyvéd, mint vb. Pless László csődtömegrendnöke.

166

Krausz Elemér és Társai

ARADON,

drogueria, illatszert, vegyszer és háztartási cikkek raktára.

Ajánlják legkiválóbb

Tea és Rum-különlegességeiket.

King old Rum eredeti, direkt importált kiváló minőségű, Antilla Congo-Jamaika rum, eredeti csomagolás és áron kisebb és nagyobb palackokban. Mindennapi használatra ajánlunk egy igen jó rumfélést, melyet a legolcsóbb áron hozunk forgalomba, ez a Cuba rum, melyet egy előnyös vásárlás folytán vagyunk képesek ez áron forgalomba hozni:

Cuba rum egy liter ... .. 2 kor. 40 fill.
Cuba rum egy fél liter ... .. 1 kor. 40 fill.

Teák:

Császár-keverék, Schouchong, 2150
Pecco-virág, Törmelék,
Congó-Honkong, Rajah Pecco-Schouchong.

Vörös ker. szt. keverék 1 deka 20 fillér.

Cognac magyar és francia, malaga, madeira, scherry, oportó, lacrima christi, tokaji aszu, likörök, likör és rum essentiák, melyekkel házilag a legrövidebb idő alatt a legfinomabb rum és likörök állíthatók elő a legolcsóbb áron.

Óriási választék szivacsokban, haj, bajusz és körömkefékben, férfi és női fésűkben, mindenféle piperecikkek és fodrászkellékekben.

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

34482—902. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Arad állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati pályázat hirdettetik.

A bérlet 1903. évi május hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számított 3 éven át, vagyis 1906. évi április hó 30-ig.

A bérleti feltételek a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat az aradi pályavendéglő bérletére” feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1903. évi január hó 20-án déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános (I.) osztályánál nyújtandók be.

Bányapénz fejében 300 korona azaz Háromszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1903. évi január hó 19-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpenztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő, táviratilag tett, vagy nem a kitűzött határidőre beérkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1902. évi december hó.

A m. kir. államv. aradi üzletvezetősége.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magy. kir. államvasutak.

189652—1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak építési és pályafentartási (D.) főosztályában szerkesztett vagy egyébként ott előfordulható rajzok többszörösítési egységárainak 5 évre terjedő biztosítására, nyílt pályázatot hirdet.

Azon rajzok (autografiák, fotolitografiák, kővésetek stb.) melyekből a többszörösítvények minőségére vonatkozó követelmények megitélhetők s melyek az egységárak megállapítására befolyást gyakorolhatnak; ezen igazgatóság VI. Teréz-körut 56. alatti központi tervtárunkban (földszint 25. ajtó) és D III. szakosztály emeleti hivatali helyiségében, — köznapokon reggeli 8 és d. u. 2 óra s ünnep- és vasárnapokon d. e. 9 és 12 óra között f. évi február 5-ig megtekinthetők. Központi tervtárunkban a munkanemeket tartalmazó pályázati feltételek is díjmentesen kaphatók s ugyanott az esetleg szükséges bővebb szóbeli magyarázatok is megfognak adatni.

Csak az itt kapható ajánlati mintákon (ürtáblázatok) benyújtandó ajánlatok fognak figyelembe vételni.

Budapesten, 1903. évi január hó.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Aradi nyomda részvénytársaság.

Ajánlja
kitűnően berendezett és
jól felszerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyomdai
munkák gyorsan és pontosan
elkészíttetnek.

Báli meghívók,
Tánczrendek,
Belépti-jegyek,
Esküvési és eljegyzési
kártyák,
Gyászjelentések,
Üzleti körlevelek,
Levélpapírok,
Borítékok, stb. stb.

Méltányos árak!

Szép kivitel!

Az építető közönség szives figyelmébe!

Miután az igen tisztelt építető közönség nem lehet azon helyzetben, hogy az építészek, építő mesterek, kőműves mesterek, építési vállalkozók, csakis földszintes tatarozási munkákra jogosított kisebb kőműves iparosok s végre az iparigazolvány nélkül kontárkodók ügyére vonatkozó ipartörvényt és miniszteri rendeleteket ösmerhetné, számtalan eset fordul elő, hogy nagyobb és kisebb arányú építkezések kivitelével oly egyéneket bíz meg, akik sem jogosítvánnyal, sem képességgel nem rendelkeznek az illető munka bevégezhetőse.

Ily körülmények között aztán hatósági beavatkozás válik szükségessé s a vállalkozásnak rendesen hosszadalmas pör lesz a vége. Beösmérjük, hogy a vállalkozások körül magunk is többkevesebb hibát követtünk el, mert olyanoknak, akik különben nem vállalkozhattak volna, építési terveiket aláírtuk, ez által részükre építési engedélyt szereztünk s a munkák elkészítésénél nekik művezetőkként szerepeltünk.

Belátva azonban a helyzet törvényellenes és tarthatatlan voltát, tisztelettel alólirottak megalkotottuk az „Aradi vizsgázott és jogosított kőműves mesterek egyesületét“ s köteleztük magunkat mindannyian, hogy oly egyéneket, a kik kellő jogosítvánnyal nem bírnak, vállalkozáshoz juttatni nem fogunk, részükre sem tervet alá nem írunk, sem művezetőkként nem szolgálunk. Ezáltal azt czélozzuk elérni, hogy a t. építető közönség a zaklatásoktól meg legyen kimélve s az építési munkákat oly egyénekre bizza, akik képesek is, jogosítottak is ezen munkák teljesítésére.

Mély tisztelettel felkérjük tehát Arad város és környékének építeni óhajtó t. közönségét, hogy az alólirott vizsgázott és jogosított kőműves mestereket bizalmával megtisztelve, bármelyiket közölünk az esetleg előforduló munkákkal megbízni méltóztassék.

Aradon, 1902. évi december hó 23-án.

*Frick József,
Szidor János,
Tenczlinger Károly,
Lenkey Antal,
Ausprung János,
Kohut Gábor,*

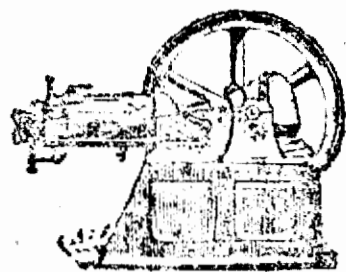
*Bozsik György,
Gábor András,
ifj. Kállay Nándor,
Kőváry Pál,
Szabó Sándor,*

*Wollák József,
Czermann József,
Groszmuk János,
Giller Lipót,
Horváth József,
Sztójkovits Illés,*

mint az „Aradi vizsgázott és jogosított kőműves mesterek egyesületének“ tagjai.

**Elismert legjobb és legolcsóbb
BENZIN-PETROLIN GÁZMOTOROK**

és lokomobilok

villamos gyújtással és szelep-kormányzattal a legmesszebb menő kezesség mellett minden gazdasági célra alkalmas. **Nem gyorsfutók, tehát malomüzemekre különös előnyvel használható.**

Shállítja kedvező fizetési feltételek mellett

OSERS és BAUER

motorgyára. Magyarországi vezérképviselő és raktár 2731

DÉNES B. Budapest, VI. Váci-körút 61. sz.

Arjegyzzék ingyen!

Tisztességes ügynökök kerestetnek.

Árlejtési hirdetmény.

A hódos-bodrogi zárda főépületének kijavítására és átalakítására 18000 k. 12 f. költségelőirányzat mellett nyilvános árlejtés hirdettetik, a mely

1903. évi január hó 29-én d. e. 11 órakor

a nevezett zárda irodájában fog megtartatni, a hol is a tervek, a költségvetés és az árverési feltételek a hivatalos órák alatt előzetesen is betekintheők.

Hódos-Bodrog zárda, 1903. évi január hó 15-én

hódos-bodrogi zárda

főnöksége. 190

Igen fontos gyomorhajosoknak!

Étvágytalanságot, gyomormegterheléseket, szédülést, rossz emésztés folytán bekövetkezett fejfájást stb. azonnal gyógyítanak az ismert **Brády-féle Máriacelli gyomorcseppek.**

Minden gyógyszertárban kaphatók.

I üveg ára használati utasítással 40 kr., kettős üveg 70 kr.

Számos ezer köszönő- és elismerő-irat. 1999

Főraktár: Aradon Gutorl Földes Kelemen „Salvator” gyógyszerüzében.

Hamisítványoktól óvakodjunk! Az igazi atáírással vannak Máriacelli gyomorcseppek védjeggyel és *Brády* ellátva

Tessék vigyázni, hogy a híres valódi Brády-féle Máriacelli gyomorcseppek, üvegenként 40 krért és a kettős üvegek 70 krért, árusítsassanak, míg másféle hamisítványok, utánzatok értéktelenek, olcsóbb áron, legtöbbször 35 krért árusítatnak.

35-ik esztendeje már, hogy megjelen a

Borászati Lapok.

Ily hosszú idő óta uttörője, vezetője, tanítója, szerető jó barátja ez a lap a magyar szőlőtermelőknek. Foglalkozik úgy az ojtvány, mint a szénkéneg, mint a homoki szőlők művelésével.

Nyílt, őszinte fegyverrel küzdött mindenkor a bortermelés érdekei mellett.

Most már könnyebb lesz.

AZ olasz borvám fel van mondva, egy országos borértékesítő szövetségi szervezetet csinál dr. Darányi földművelési m. kir. minster ur. aki 200,000 koronával járul egy központi szervezetet létesítéséhez. A vidéki szervezetek első befektetésükhöz előleget kapnak, a beadott mustra is előleget.

Kétszeres munkára kapjuk tehát, tanuljunk tovább. 443.825 szőlősgazda van Magyarországon.

Sok belőlük még sokat tanulhat a szőlőtermelés és a borkezelés terén. Tanulhat a lapból, ez a lap a

„Borászati Lapok“.

Előfizetési díja: Egy évre 10 korona; félévre 5 korona; negyedévre 2 korona 50 fillér. Megjelen minden vasárnap. **Gazdag tartalom, olcsó előfizetés.**

Mutatványt ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

ÚJ ELŐFIZETŐK, szép színes művészies kivitelű képet kapnak a „Hárslevelű“ vagy „Darányi“ fajta szőlőfajról, azt, amelyik jobban tetszik. Könyvek közül vála zha nak: Szőlőink ujjá alakítása; Irta: Baross Károly, Peronospora elleni védekezés; Irta: Sajó Károly, Pinczeszövetkezetek alakítása. Pályanyertes mű. — Szőlőművelés politikája Irta: Baross Károly.

Árverési hirdetmény.

Alóírt hitközség a Boczkó-uteza 8. sz. házábanlévő Arany-essillag vendéglő és mellékhelyiségeinek bérbeadása iránt 1903. évi január hó 30-án d. u. 5 órakor a hitközség tanácsstermében (Szt. Péter-tér 8. sz. alatt) árverést tart.

Kikiáltási ár 1600 korona, melynek 100/0-ka bánompénzül az árveréskor leteendő. A feltételek a hitközség elnökségénél megtekintheők.

191 **Aradi szerb hitközség.**

Magyar királyi államvasutak Budapest-balparti üzletvezetősége.

42679—1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetősége az 1903. évre szükséges 11500m³

egyméteres hosszúságú kemény hasábos tűzifa szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok 1903. évi január hó 28 án déli 12 óráig az üzletvezetőség I. általános osztályához (VI. Teréz-körút 62. sz. I. em. 5. sz.) benyújtandók, a bánatpénz pedig január hó 27-én déli 12 óráig az üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál befizetendő.

Az ajánlattételre vonatkozó egyéb natormányok illetve részletes pályázati hirdetmény az üzletvezetőség általános osztályának feltár beszerzési csoportjánál, valamint a többi üzletvezetőségeknél megtekintheők.

Az általános és a tűzifa szállításra vonatkozó különleges feltételek pedig az igazgatóság nyomtatványtáránál megszerezhetők.

Budapest 1902. december 2.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Jó órákat olcsón

mind 3 évi írásbeli jótállás mellett privat vevőknek

Konrad János

óragyára,
aranyárak kiviteli háza

BRÜX, 270. sz. (Csehország).

Jó nickel rem. óra	frt 3.75.
Valódi ezüst rem. óra	5.80.
Valódi ezüst láncz	frt 1.20.
Nickel ébresztő óra	1.95.

Czégem a cs. és kir. birodalmi czimerral van kitüntetve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint ezernyi elismerő levél van birtokomom. 1903

Nagy képes Arjegyzzék ingyen és bérmentve.

Szép fogak!
csakis

DENTOLIN

fog creme
használatá által nyerhetők.

Egyszeri használat után mindenki megkedveli.
Egy tubus 50 fillér.

Legjobb bevásárlási helye mindennemű

**illatszerek,
szappanok,
fogkefék,
fogporok,
fogpasztak,
szárvizek,
hőlgyporok,
arczcremek,
arczvizek,
hajszeszkek,
szivacsoknak.**

A legmegbízhatóbb minőségekben mindennemű

ORVOS-SEBÉSZI

és

SZÜLÉSZETI

kötszerek.

LEGOLCSÓBB ÁRAKI

VOJTEK ÉS WEISZ
drogueria és parfumeria nagykereskedése ARADON. 57

Meghívó!

Az uj-szent-annai önszegélyző egyesület, mint szövetkezet
volt tagjait

1903. évi február hó 12-én délután 2 órakor
Uj-Szent-Annán, a községi leányiskola épületében tartandó

közgyűlésre

meghívjuk.

A közgyűlés tárgya:

1. A felszámoló jelentése.

179

Kelt Uj-Szent-Annán, 1903. évi január hó 16-án.

Henny Károly, s. k.
Buttinger János, s. k.
cégfelszámolók.

145—1903. sz.

Hirdetmény.

A csucs-vaskóhi községi közlekedési közuton levő lázuri patakhid helyreállítási munkálatainak biztosítására hivatalomban folyó hó 26-án d. e. 10 órakor tartandó zárt ajánlati és szóbeli versenytárgyalást tűzök ki.

A zárt ajánlatok hozzám a mondott nap d. e. 9 órájáig beadandók s azokhoz bánatpénzül a 3754 korona, 43 fillérben előirányzott költségösszeg 50/o-a csatolandó.

A munkálat műszaki műveletei, feltételei hivatalomban bármikor megtekinthetők.

Nagy-Halmagy, 1903. évi január hó 13.

Dr. Lengyel,
főszolgabíró

178

16—1903. sz.

Pályázati hirdetmény.

A csálai és baraczkai állami szőlőtelepek igazgatóságánál megüresedett és egyelőre 3 korona napidíjjal javadalmazott irattárkezelő díjnoki állás betöltésére pályázatot hirdetek. —

Az állás elnyerése iránti kérények alatt irt igazgatóshoz f. évi február hó 1-ig nyujtandók be, hol pályázónak személyesen kell jelentkeznie.

A csálai és baraczkai állami szőlőtelepek igazgatósága.

169

A maros-szlatinai
gyári vendéglő részére
csalados

Vendéglős

kerestetik.

Bővebb felvilágosítást ad:
Leipnik Nándor kereskedő, Maros-Szlatina. 177

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér

Fő- és szétküldései raktár:

„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József, Ring L. Jós, Rozsnyay Matyas özv., Tábor Gyula, Vojtek Kálmán gyógyszerárakban és Vojtek és Weisz drogoistáknál.

Gyórokon: Masznyik Dániel gyógyszerárakban.
Magy.-Pécskán: Mike József gyógyszerárakban.
Ó-Pécskán: Rukszin János gyógyszerárakban.
Simándon: Csiky Lukacs gyógyszerárakban.
Szilkezőn: Poredy Ede gyógyszerárakban.

1884

Mahler Gusztáv.

1902. évi július hó 30-án az aradi illetőségű magyar állampolgár Mahler Gusztáv, bankhivatalnok, 38 éves, izraelita vallású, nőtlen, Bécsben IX. Prechtlgasse 3. sz. a., hol rendes lakhelyyel bírt, kimúlt az életből.

Az 1854. évi augusztus hó 9-én kibocsátott és a birodalmi törvénylap 208-ik számában közzétett császári nyílt parancs 137. és 138-ik szakaszai értelmében az összes örökösök, hagyományosok és hitelezők, kik vagy osztrák állampolgárok, vagy pedig belföldön tartózkodó idegenek, felhivatnak a hagyatéokra vonatkozó igényeiket legfeljebb 1903. évi február hó 15-ig az alólirt bíróságnál bejelenteni, mint-hogy más esetben a hagyatékok ezen igényekre való tekintet nélkül a külföldi hatóságnak, vagy pedig egy általa feljogosított személyeknek kiadathatik.

Együttal az 1854-ik évi augusztus hó 9-én kibocsátott és a birodalmi törvénylap 208-ik számában közzétett császári nyílt parancs 140-ik szakasza értelmében tekintettel arra, hogy a belföldön lakó örökösök a hagyatéknak az osztrák bíróságok általi tárgyalását kérték, a netaláni külföldi örökösök és hagyományosok felhivatnak igényeiket ugyanazon határidő alatt bejelenteni és tudtul adni, hogy a tárgyalásnak a külföldi hatósághoz való áttételét követelik, minthogy más esetben, ha utóbbi maga a tárgyalás áttételét nem követelné, a tárgyalás belföldön és kizárólagosan a jelentkező örökösökkel fogna megtartatni.

A józsefvárosi - cs. kir. járásbírósa polgári osztálya II-ik ügyosztálya.

Kelt Bécsben, 1902. évi december hó 22-én.

Gustav Mahler.

Am 30. Juli 1902 ist der nach Arad, Ungarn, zuständige Staatsbürger Gustav Mahler Bankbeamter, 38 Jahre alt, mosaisch, ledig, in Wien, IX., Prechtlgasse 3, woselbst er seinen ordentlichen Wohnsitz hatte, verstorben.

Gemäss §§. 137, 138 kais. Pat. v. 9. August 1854, R. G. Bl. Nr. 208, werden alle Erben, Vermächtnissnehmer und Gläubiger, die österreichische Staatsbürger oder hierlands sich aufhaltende Fremde sind, aufgefordert, ihre Ansprüche an den Nachlass längstens bis 15. Februar 1903 beim getertigten Gerichte anzumelden, widrigend der Nachlass ohne Rücksicht auf diese Ansprüche an die ausländische Behörde oder eine von dieser legitimierte Person ausgefolgt werden kann.

Zugleich werden gemäss § 140 Kais. Pat. vom 9. August 1854, R. G. Bl. Nr. 208, mit Rücksicht darauf, dass die hierland befindlichen Erben um die Vornahme der Verlassenschaftsabhandlung durch die österreichische Gerichtsbehörde angesucht haben, die allfälligen auswärtigen Erben und Vormächtnissnehmer aufgefordert, ihre Ansprüche in der gleichen Frist anzumelden und bekannt zu geben, dass sie die Abtretung an die ausländische Behörde verlangen, widrigens, wenn letztere nicht selbst die Abtretung verlangt, die Abhandlung hierlands und zwar mit den sich meldenden Erben allein gepflogen würde.

K. k. Bezirksgericht Josefstadt in Z. S., Abt. II, Wien, am 22. Dezember 1902.

192

Zálogcéduiákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árrban vesz

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerez

ARAD. TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

3 nap alatt meggyógyul

a hngyesófolrás — ha több éves is — sza-
badalmazott tanulmányom által, mely több
évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bé-
csi kózkórházban s a párisi Hopital-Mydi-
ben vérhajbetegségek osztályán általános
használatban van. Tehetetlenség és éjjeli
szomjúság meggyógyítására is feltétlenül
hatásos. Trend, foglalkozás változtatás nél-
kül otthon titokban használható. Haszná-
lati utasítással együtt, utánvetés, vagy az
összeg 1000 küldése mellett.

Dr. Tóth udön

Budapest, VII. József-körút 53.

Az építők figyelmébe!

Tisztelettel tudatom a nagyé-
demű közönséggel, hogy **építé-
szeti irodámban** kiváló és ső-
és másodrendű

tégla,

továbbá menyezetek nádolásához
szükséges

nádfonat

bármilyen mennyiségben megren-
delhető és kapható. Elfogadok bár
minemű

építkezéseket, tervezéseket,

s azok kivitelét, a legnagyobb lel-
kiismerettel teljesítem.

Tisztelettel

Probst Mihály,

épitőmester.

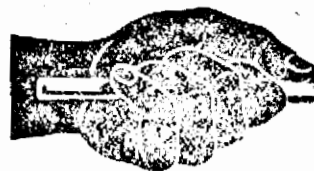
Telefon szám 264.

Oregeknek és ifjaknak

hasznos utbaigazításul szolgál a most
újbol megjelent és számos kiadást ért
Dr. Müller (Med. Rath.) által írott

Megromlott ideg-, faj- és nem-rendszer-
czimű könyve, amely jó tanácsokat ad
ezen bajok ismertetésére és gyógyke-
zelésére.

Egy korona 20 fillér bélyegekből
történt előzetes beküldése esetén bér-
mentve küldi Curt Röber Braunschweig.

Telefon szám 493.

CZIRKÁL GÉZA

asztalos,

Atzél Péter-utca 3. szám,

a színházzal szemben.

Wolf János Uj mosóintézet

megnyitása.

Van szerencsém a nagyérdemű
közönség becses tudomására hoz-
ni, hogy

Wesselényi-utca 47. sz. alatt
egy a mai kor igényeinek teljesen
megfelelő és kitűnő munkaerővel
rendelkező

mosóintézetet

nyitattam. Fő ügye-
viselem mindig
oda fog irányulni, hogy igentisz-
teit megrende-
zőink minden igé-
nyeiket teljesen
kielégítem, miért is
a nagyérdemű közönség b. partfo-
gását kérem.

Tisztelettel 148

Ifj. Lada Mihály.

uri es női czipész
Arad, Szabadság-tér és Simo-
nyi-utca sarkán.

Elvállal minden e szakmába
vágó munkákat a legszebb kivitel
s a legújabb divat szerint

Továbbá elvállalok abnormis lé-
méretekre

ortopéd-czipők

elkészítést, valamint az önkéntes
uraknak előírás szerinti

bakancs vagy csizma

elkészítését elvállalom, azon re-
ndben nyel, hogy a legnagyobb igé-
nyeknek megfelelek.

Tisztelettel

WOLF JÁNOS.

115

Meghívás.**Az „Aradi és vidéki iparosok bőripari
ratárszövetkezet“**

folyó évi február hó 2-án délután 3 órakor

az aradi ipartestület termében tartja

VII. évi rendes közgyűlését,

melyre a tagok tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag megválasztása.
2. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének tárgya-
lása, a nyereség felosztási javaslat jóváhagyása és a fel-
mentvények megadása.
3. 3 igazgató, 3 ig. póttag, 3 felügyelő-bizottsági tag, 1
póttag, 9 bíráló-választmányi tag és 5 bíráló-választmányi pót-
tag megválasztása 3—3 évre.
4. Netaláni indítványok.

181

Az igazgatóság.

POSTYÉN-FÜRDŐ

Csuz, kőszvény, Ischias. Exsudatumok
egyedüli sikeres gyógyhelye. Táien
is nyitva. Kinek az utazás nehézkes,
használjon **házi kúrát** a postyeni
szappal, mely a házi orvos kezelésé-
ben minden gyógyszer felülmul.
5—10 kg. iszap, 10—20 üveg hév-
vizzel egy kúrára elegendő. Haszná-
lati utasítást, téli prospectust szí-
vesen küld: a fürdőigazgatóság.

Magy. kir. Államv. igazgatóság,

Árverezési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik,
miszerint az üzletszabályzat 70.
§-a értelmében elárusítandó,
„talált tárgyak“ u. m. kalapok,
botok, esernyők, tarisznyák,
táskák, kosarak, ruhaneműek
stb. nyilvános árverezése az
Arad állomásunkon lévő ki-
adási raktárban 1903. évi ja-
nuár hó 19-én d. u. 2 órakor
tartatik meg, mely árverezés-
re a t. cz. közönség ezennel
meghivatik.

Az állomásfőnök h.

Bakos.

Férfiak**ingyen kapnak**

olyan új találmányu orvosságot, mely
az elvesztett erőt újra meghozza.
Próbacsomagot s egy száz oldalas köny-
vet postán, jól becsomagolva, ingyen
kapják mindazok, a kik érte irnak.
Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvossá-
g, mely megmentett ezreket, a kik
fiatalkori kihágások folytán nemű ba-
jokban, szifiliszben, valamint elveszi-
tett férfierőben szenvednek. Ez okból
elhatározta az intézet, hogy egy in-
gyen csomag orvosságot magyarázó
könyvvel együtt mindenkinek ingyen
küld. Ezzel a házi orvossággal a baj
otthon gyógyítható, s mindazok, a kik
a fiatalkori kihágásokból származó ne-
mű bajokban, szellemi elgyöngülésben,
vagy krónikus bajokban szenvednek,
otthon gyógyíthatják magukat. Ez a
gyógyszer közvetlenül azokra a szer-
vekre hat, a hol a megerősödés szük-
séges csodálatos eredménnyel gyó-
gyítja az évek óta tartó betegségeket.
Óreg, fiatal egyaránt írhat a Staat
Medical Institutnak az alant jelzett
czimre, s honnan a csomagot rögtön
elküldik. Az intézet leginkább azokat
akarja megmenteni, a kik kezelés
czéljából az otthonukat nem hagyhat-
ják el. A próbacsomagot megmutatja,
hogy mily könnyen gyógyíthatók eb-
ből a rettenetes bajból otthon. Az in-
tézet kivétel nem tesz. Mindenki ír-
hat érte bárholnan magyarul, mire
titoktartás mellett postafordultáva egy
ingyen csomag orvosságot kap ma-
gyarázó könyvvel együtt. Irjon meg
ma. A csomag oly szépen be van cso-
magolva, hogy a tartalmát senki sem
fogja megtudni. A levelet így kell
czimezni: State Medical Institute 49.
Elektron Building, Fort Wayne, Ind
Amerika. A levelek mindig bérmenté-
sitendők.

90

Feltűnő újdonság!
DELICE || Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé más nem szívhát.

legjobb valódi franczia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

85

Reklámhirdetéseket teljesen ingyen ad a kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

személyes rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50-60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Jó házból való

kereskedelmi végzett irodai teendőkben jártas gyakornok felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Intelligens családnál

lehetőleg teljes ellátással, lakást keres „garçon lako”. 162

Erdélyi kormos alma

1 kg gramm 15 kr. Kapható Sponner Adolfnál Aradon, Wesselényi-utca 16. szám. 24

J.-né.

Levele van korábbi czimen Karolina utczai postán. Értesítése elkészt.

Keresek

használt, jó karban lévő pianinót, vagy zongorát. Czim a kiadóhivatalban.

Könyvkötészetünkben

egy ügyes leány felvétetik. Bővebbet az „Aradi Nyomda Részvény Társaságnál.”

Terény Jenő

vegyeskereskedése a leher csillaghoz

Arad, Boros Béni-tér 22. sz.

Ajánlja jól felszerelt raktárát

fűszer-, gyarmat-, liszt- és rövid-árúkból. 182

Olcsó árak és pontos kiszolgálás.

HOLLEITER FERENCZ

uri és egyenruha készítő

Arad, Boros Béni-tér 29.

Ajánlja magát a n. é. helybeli és vidéki közönségnek minden uri és egyenruhának a legjobb divat és előírás szerint a legjobb anyagból való elkészítésére, jutányos árak, pontos és gyors kivitelben. Ugyisint javítások, átalakítások jutányosan elfogadottak. A n. é. közönség pártfogását kérem 185

Illó tisztelettel

Holleiter Ferencz.

„Hiteltudósító“

kereskedési iroda

Aradon, Deák Ferencz-utca, Földes-palota.

Tulajdonos: HEHS VILMOS.

Feltétlenül megbízható értesítéseket ad: kereskedőkről és iparosokról stb. stb.

Prospectus rendelkezésre.

Szőnyeget javítani.

ha perzsa, szmirna, de bármilyen kijavítás előfordul, ne tessék máshová küldeni, itt Aradon még nem tudják, hogy a legegyszerűbben és legolcsóbban kijavítja azokat, mert már sok aradi uri háztól kapott dícséretet munkájáért 184

Schwarz József

szőnyeg tisztító és javító intézete,

József főherceg-ut 8.

Egy német leány

állást keres, mint bonne, vagy házikisasszony. Czim a kiadóhivatalban. 201

Ajánlkozom

teljesen gyakorlatlan téglaverés és égetésre, felelőség mellett hosszabb időre. Ertekezhetni lehet Lammert Ferencz szijgyártó üzletében. Arad, Andrassy tér 3. szám. 120

Villanyos házi csengő

bevezetést.

Villanyos házi csengő

javítást.

Villanyos csengő

évi jókarban tartást,

Házi telephon

szerezést szakszerűen és jutányosan készít 28

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és varrogépraktár és javító műhelye ARAD, Salacz-utca 2.

Epilepsia.

Aki epilepsiában, ideges görcsökben, vagy egyéb idegbetegségben szenved, kérjen az erre vonatkozó könyvecskét, amely ingyen és bérmentve kapható: Schwanen-Apotheke, Frankfurt a/M. 2749

Aki jó és szép cipőt akar

az készítesse cipőit

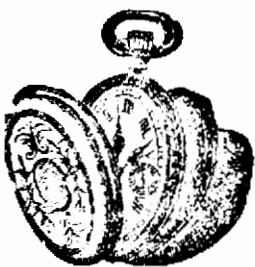
Seelinger M. Andor

uri és női minta cipészében

Szabadság-tér 4. (Pölzl-kávéház mellett.)

Készít legújabb divat szerint és lájos lábakra 134

(Orthopäd) gyógy-cipőket.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Deák Ferencz-utca 10. szám és Lázár Vilmos utca sarkán

Órás-üzletet

nyitottam, ahol órajavítások szakszerűen, pontosan, jótállás mellett eszközöltenek.

Legjobb minőségű zseb-, fali- és ébresztő-órák, pontosan szabályozva három évi jótállás mellett adtnak el.

Kiváló tisztelettel.

Örményi Gyula

órák

139

FISCHER SAMU

uri és női cipész

Aradon, Weitzer János (volt Templom-u.) 8.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legújabb divat szerint és legjobb anyagból készítve, jutányos árak mellett. 156

Fő törekvésem oda irányul, hogy úgy mint eddig is, továbbra is a t. rendelőim állandó bizalmát kiérdemeljem.

Javításoknál a legnagyobb gondot fordítok.

MÁLY ALBERT

kalapos mester

Aradon, Boros Béni-tér 8. szám.

Elfogad férfi és női posztó és szalma-kalap-festést, tisztítást és átalakításokat, a legújabb divat szerint. 152

Czylinder vasalásokat,

átalakításokat jutányos ár mellett teljesít. Vidéki megrendelések is elfogadhatók.

Jemm E.

rég elismert

Mell-Czukorkák

Engedélyezve 19. 4. 02. sz. 75066. helytartósági határozattal.

Egy csomag 50 fillér. Kapható Aradon: Földes Kelemen, Hajós Árpád és Rozsnyay Mátyás urak gyógyszerüzletében. 25

BOROVICSKA

(fenyőpálinka.)

Garantált hamisítatlan áru.

Kiváló szer mindenféle gyomorbetegség ellen. Eltávolítja a szivarozás által okozott nyálkát. Kiváló oldószer ital. 3 liter ára postán 7 korona. 2735

FREIBERG és SÁMUEL

Privége (Nyitra megye.)

322—1903.

Hirdetmény.

Az 1902. évi december hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyi biztosság által szerkesztett összeírású jegyzék 6. ívét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. cz. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1903. évi január 13-tól számított 8 napra a fogyasztási adófelügyelőség hivatalos helyiségében közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Kohn József, Borsos Szabó Antalné, Jankovits Jánosné, Winkler József, Schwarz Berta és Terényi Jenő, a kik italméresi engedélyt kaptak, nem csak megtekinthetik, hanem az azokról kitüntetett forgalmi adatokra nézve az érdekelteken kívül az ipartestület és kereskedelmi testület is nyújthat be a város fogyasztási adófelügyelőségénél észrevételeket.

Arad, 1903. évi január hó 8.

A városi tanács.

Biedl József

szobafestő és mázó, fa- és márvány imitáló

ARAD,

Vörösmarty-u. 3. (a színházzal szemben.)

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, kenyesebb

szobafestést

is, valamint mázóást és mindennemű kül- és belföldi lakk imitálását (föderozást) a legegyszerűbb és legizlésebb kivitelben.

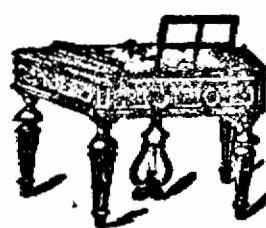
Jutányos árak

mellett.

Elvállalom lakásoknak poloska- és férgmentessé tételét, teljes jótállás mellett. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltenek. 137

500 forintot

fizetek annak, aki Bartilla fogvizének használatát mellett, üvegje 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büszlik. (Csomagolásért külön 10 kr.) Bartilla A. örökösai, (B. Winkler) Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. Kapható Aradon: Ring Lajos Asztalos Sándor-utca L. sz. G. Földes Kelemen, Deák Ferencz-utca 11. sz. gyógyszerüzletében, és Krausz Elemér és Társai drogueriájában, Andrassy-tér. — Kérjük mindenütt határozottan Bartilla-féle fogvizet. Hamisítványok feljelentői 161 díjaztatnak. 129

Pártoljuk a hazai ipart!

Szép és jó munkáért Páris, London, Stockholm és Budapesten kinttette

Varju Béla

cs. és kir. szab. műhangszer-ipar telepe

Budapest, VIII., József-körút 20. sz.

A székes-főváros valamint több zenekar és tisztelettel szállítja.

Saját készítményű hangszerek, u. m.:	
früktől früg	früktől früg
lakola-hogedük 5 15	Trombiták . . . 4 70
Kijáratott régi hegedük . . . 20 1000	Harmonikák . . . 3 80
Fuvolák . . . 3 80	Arixtonok . . . 14 25
Intóna 6 kótallappal 12, valamint mindennemű pengedő, vonó és fúvó-hangszerekben.	

Ozimbalmok,

45 forinttól 300 forintig, hat évi jótállás mellett.

Bárminemű hangszerek javítása.

Olcsó árak. Pontos munka. Argyesek ingyen és bérmentve. 1964

Giller Róbert

órák és ékszerész

ARADON.

Van szerencsém tudomásuladni, hogy helyben,

Andrassy-tér 4. szám, Nádor-szálloda épületben

üzletet nyitottam.

Óra javítások

jutányosan és jótállás mellett eszközöltenek.

Tisztelettel

Giller Róbert,

órák és ékszerész.